

Van Lanschot

Voorwaarden voor Beleggingsadvies Professionals

U belegt of wilt gaan beleggen bij Van Lanschot waarbij wij u adviseren. Hiervoor hebt of sluit u een Overeenkomst voor Beleggingsadvies Professionals met Van Lanschot Kempen NV, ook handelend onder de naam Van Lanschot. Bij deze overeenkomst horen afspraken. Deze afspraken noemen we voorwaarden. Deze vindt u in deze brochure 'Voorwaarden voor Beleggingsadvies Professionals'. Hierin leest u alles over onze dienstverlening Beleggingsadvies Professionals, de beleggingen waarover wij adviseren en de beleggingsrisico's die hieraan verbonden zijn. Lees deze voorwaarden goed. Als u uw handtekening onder de Overeenkomst voor Beleggingsadvies Professionals zet, dan gelden vanaf dat moment deze voorwaarden.

Inhoud

Hoe leest u deze brochure?

PAGINA 3

1. Algemene afspraken en afspraken
over uw effectenrekening

PAGINA 6

2. Beleggingsadvies Professionals
en de inventarisatie van uw
beleggingsprofiel

PAGINA 9

3. Kosten

PAGINA 17

4. Overige voorwaarden

PAGINA 25

5. Kenmerken en risico's van beleggen
en verschillende beleggingen

PAGINA 37

6. Beleidsstukken voor beleggen

PAGINA 53

Bijlage 1. Begrippenlijst

PAGINA 58

Bijlage 2. Afkortingen

PAGINA 59

Bijlage 3. Informatieblad over het
depositogarantiestelsel (DGS)

PAGINA 61

Bijlage 4. Verplichte informatie over
uw keuze mogelijkheden in de wijze
van aanhouden van uw beleggingen

PAGINA 63

Hoe leest u deze brochure?

In deze brochure staan de *voorwaarden* die horen bij de *overeenkomst* die u hebt of gaat sluiten met ons. U kunt via de inhoudsopgave doorklikken naar het hoofdstuk dat u verder wilt lezen. Elk hoofdstuk begint met een korte toelichting op wat er in dat hoofdstuk staat beschreven.

In de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* gebruiken wij begrippen. In de tekst van de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* staan deze begrippen schuingedrukt. Deze begrippen hebben we aan het eind van deze *voorwaarden* in een lijst opgenomen. Als u een begrip leest dat schuingedrukt is, kunt u in de begrippenlijst terugvinden wat dit begrip betekent.

Hebt u nog vragen? Neemt u dan contact op met Van Lanschot Private Office, telefoon (020) 354 47 77. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.30 uur tot 17.00 uur. U kunt ook contact opnemen met uw beleggingspecialist van de Professional Desk.

1. Welke informatie vindt u in de verschillende hoofdstukken in deze brochure?

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening
In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden Van Lanschot (Algemene Voorwaarden). Bijvoorbeeld wat u moet doen als u het niet met ons eens bent.
2. Beleggingsadvies Professionals en inventarisatie van uw beleggingsprofiel
Hier vindt u een uitleg over hoe de Professional Desk u advies geeft en hoe wij u adviseren op basis van het geïnterpreteerde beleggingsprofiel.
3. Kosten
Hier leest u wat u moet betalen voor de dienstverlening Beleggingsadvies Professionals.
4. Overige voorwaarden
In dit hoofdstuk vindt u de algemene afspraken die gelden als u via ons belegt. Bijvoorbeeld voorwaarden die bewaring en de administratie van uw *beleggingen* regelen.
5. Kenmerken en risico's van beleggen en de verschillende beleggingen
Hier leest u van verschillende *beleggingen* per type welke risico's er zijn.
6. Beleidsstukken voor beleggen
In dit hoofdstuk leest u waarom onze beleidsstukken belangrijk voor u zijn en wat ze regelen.

Begrippenlijst

In de Begrippenlijst (Bijlage 1) vindt u een overzicht van betekenis van de schuingedrukte woorden uit deze *voorwaarden* en de *overeenkomst*.

Afkortingen

In het overzicht met Afkortingen (Bijlage 2) vindt u de betekenis van de afkortingen die wij gebruiken in onze rapportages en transactienota's.

Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

In Bijlage 3 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)' vindt u meer informatie over dit wettelijke garantiestelsel, waarmee het geld op uw *effectenrekening* wordt beschermd.

2. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?

Leest u over hetzelfde onderwerp iets in de Algemene Voorwaarden en in andere voorwaarden wat tegenstrijdig is? Dan geldt de volgende rangorde. De voorwaarden die horen bij een product of dienst gaan vóór op de Algemene Voorwaarden, behalve als de Algemene Voorwaarden u als consument meer rechten of bescherming geven. Dat betekent dat deze *voorwaarden* boven de Algemene Voorwaarden gaan, die u al hebt.

3. Wie is Van Lanschot?

U sluit of hebt een *overeenkomst* met Van Lanschot Kempen NV. We noemen ons ook Van Lanschot. Wij zijn de oudste onafhankelijke bank in Nederland. Ons adres is:

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch.

U kunt ons ook bereiken via onze website www.vanlanschot.nl. Ook kunt u bellen met Van Lanschot Private Office. Deze afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.30 uur tot 17.00 uur, telefoon (020) 354 47 77.

Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel 's-Hertogenbosch, nummer 16038212, btw-identificatienummer NL0011.45.770.B01.

Wij zijn als bank geregistreerd in het register van de Wet op het financieel toezicht (wet). Daardoor staan wij onder toezicht van:

De Nederlandsche Bank NV (DNB)
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

en van de:

Autoriteit Financiële Markten (AFM)
Postbus 11723
1001 GS Amsterdam

Informatie over onze inschrijving in de registers kunt u vinden op de websites www.dnb.nl/toezichtprofessioneel/openbaar-register/ en www.afm.nl/registers.

4. Welke beleggingsdiensten verlenen wij nog meer?

Wij verlenen de volgende beleggingsdiensten.

- Vermogensbeheer en Evi Beheer
- Beleggingsadvies
- Van Lanschot Zelf Beleggen en Evi Go (execution only)

Als wij u een beleggingsdienst verlenen, verlenen wij u vaak ook een of meer andere diensten die met uw *beleggingen* te maken hebben. Deze *voorwaarden* gelden ook voor die andere diensten. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het wisselen van valuta voor het aankopen of verkopen van *beleggingen* of het bewaren en beheren van uw *beleggingen*. Dit noemen wij onze dienstverlening voor Beleggingsadvies.

5. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?

De Algemene Voorwaarden Van Lanschot gelden ook voor u. Dit zijn de algemene voorwaarden die gelden voor alle diensten en producten die u van ons afneemt. Onze Algemene Voorwaarden zijn door de Nederlandse Vereniging van Banken gedeponereerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat u van de inhoud kennis neemt.

Daarnaast kunnen er nog aanvullende voorwaarden gelden voor of kan er nog aanvullende informatie horen bij:

- bepaalde diensten die we u verlenen,
- de manier waarop wij contact met u hebben,
- bepaalde *beleggingen* waarin u belegt.

Zo hoort bij sommige *beleggingen* een prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBI*) of het Essentiële-informatiedocument (*Eid*).

Als wij niet de opsteller van die voorwaarden of prospectus zijn, zijn we voor de inhoud niet verantwoordelijk. Hoewel wij met u in het Nederlands contact hebben, kan de tekst van die voorwaarden of prospectus in het Engels zijn. Als u de Engelse taal niet begrijpt, dan moet u dat bij ons aangeven.

6. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

Als er een bepaling in deze *voorwaarden* staat die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is, dan blijven alle andere afspraken in deze *voorwaarden* wel geldig.

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening

Inleiding

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?
2. Bent u het niet eens met ons?
3. Hebt u een klacht?
4. Welke garantiestelsels zijn er?
5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

Afspraken over uw effectenrekening

6. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?
 7. Welke rentepercentages gelden er?
 8. Wat gebeurt er als er te weinig geld op uw effectenrekening staat?
 9. Hebt u vragen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden die u al hebt ontvangen. Hierin spreken wij af hoe wij met elkaar omgaan.

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?

Uw privacy is belangrijk voor ons. Wij behandelen uw persoonsgegevens daarom verantwoord en zorgvuldig. Persoonsgegevens vertellen tenslotte van alles over u. Het is voor ons essentieel dat uw informatie bij ons veilig is. Wij verwerken persoonsgegevens voor klanten. Wij hebben uw persoonsgegevens om allerlei redenen nodig. Om een klant te accepteren, maar ook om producten en diensten aan te kunnen bieden. Wij zijn graag transparant over wat wij met uw persoonsgegevens doen en vinden het belangrijk dat deze kloppen. Wij gebruiken uw persoonsgegevens voor onze dienstverlening. Het komt voor dat we uw persoonsgegevens aan derden verstrekken. Dit doen we alleen als dat nodig is voor het uitvoeren van de overeenkomst met u of om onze bedrijfsvoering efficiënt te houden. Wilt u precies weten wat wij doen met uw persoonsgegevens? Lees dan alle informatie daarover in ons Privacy Statement op www.vanlanschot.nl/privacy.

Wij nemen telefoongesprekken met u altijd op. Dit doen we omdat we dit wettelijk verplicht zijn, maar ook om mogelijk klachten goed te kunnen afwikkelen. Wij hoeven u niet bij elk telefoongesprek te vertellen dat wij het opnemen. Wij bewaren de opnames tien jaar. Na deze tien jaar vernietigen we ze. Als u een opgenomen telefoongesprek van uzelf wilt beluisteren, dan kan dat.

2. Bent u het niet eens met ons?

Bent u het niet eens met ons over iets wat te maken heeft met *beleggingen* die nog op uw *effectenrekening* zijn geadministreerd? Dan bent u verplicht om de eventuele schade te beperken. U moet bijvoorbeeld uw posities verkopen of uw optieposities sluiten. Dat moet u ook doen als u op dat moment nog niet weet wat de uitkomst is van het geschil of als u nog niet weet of wij verantwoordelijk zijn voor de schade.

3. Hebt u een klacht?

Als u een klacht hebt, dan kunt u dat aan ons laten weten. Wij hebben een klachtenprocedure. Die vindt u op onze website www.vanlanschot.nl. U kunt uw klacht schriftelijk of mondeling indienen bij uw beleggingsspecialist. Een klacht moet worden ingediend binnen één jaar nadat het feit zich heeft voorgedaan of nadat u redelijkerwijs kennis hebt kunnen nemen van het feit.

Vermeld in ieder geval uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en e-mailadres. Geef een duidelijke omschrijving van uw klacht. Voeg eventueel de belangrijkste documenten toe om uw klacht te ondersteunen. Bent u niet tevreden? Of stuurt u uw klacht liever niet naar de Professional Desk? Dan kunt u uw klacht voorleggen aan onze afdeling Klachtenmanagement. Stuurt u dan:

- een e-mail naar klachtenmanagement@vanlanschot.com of
- een brief naar:
Van Lanschot
Afdeling Klachtenmanagement
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch.

Komt u er met ons niet uit? Dan kunt u uw klacht mogelijk voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Dit moet u doen binnen drie maanden nadat u van ons reactie hebt gehad. Hoe u dit doet en de criteria die daarvoor gelden, leest u op www.kifid.nl. U kunt ook eerst bellen met het Kifid, telefoon (070) 333 89 99. In plaats daarvan kunt u ook met uw klacht naar de rechtbank in Amsterdam gaan.

4. Welke garantiestelsels zijn er?

Als De Nederlandsche Bank constateert dat Van Lanschot niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan gelden het beleggerscompensatiestelsel en het depositogarantiestelsel zoals vastgesteld in de *wet*. Op grond hiervan kunnen klanten die voldoen aan bepaalde criteria worden gecompenseerd. Gezien uw classificatie als professionele belegger is het beleggerscompensatiestelsel voor u niet van toepassing. Hierover hebben we u ook gewaarschuwd in de *overeenkomst*. Beide compensatiestelsels zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen die voortvloeien uit *beleggingen*.

Uw *beleggingen* vallen onder het beleggerscompensatiestelsel. Het geld op uw *effectenrekening* valt onder het depositogarantiestelsel. Het depositogarantiestelsel geldt per rekeninghouder per bank. Hebt u naast de *effectenrekening* nog andere rekeningen bij Van Lanschot? Dan wordt het saldo op al deze rekeningen bij elkaar geteld om te beoordelen of u recht hebt op compensatie uit het depositogarantiestelsel. Meer informatie over het depositogarantiestelsel vindt u in Bijlage 3. 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)'. Ook vindt u meer informatie over de garantiestelsels op onze website, www.vanlanschot.nl.

5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

De meeste van uw *beleggingen* zijn beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Door deze wet vallen de meeste *beleggingen* niet in ons *vermogen* bij een faillissement. Sinds 1 april 2016 worden ook derivaten zoals opties door deze wet beschermd. Daarnaast kunt u nog posities hebben in girale edelmetalen. Deze worden niet gezien als een effect en zijn daarom ook niet beschermd door de Wet giraal effectenverkeer.

Meer informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van beleggingen vindt u in Bijlage 4 'Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw *beleggingen*' van deze *voorwaarden*.

Afspraken over uw effectenrekening

6. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?

U kunt geld van en naar uw *effectenrekening* overschrijven via uw vaste *tegenrekening* bij ons. De *tegenrekening* is een betaalrekening in euro's die u bij ons aanhoudt. U kunt een *tegenrekening* ook los afnemen bij ons. De kosten vindt u op onze website www.vanlanschot.nl/tarieven/betalen. Er zijn geen extra risico's verbonden aan het feit dat u ook een *tegenrekening* bij ons aanhoudt. Daarom vinden wij het afnemen van deze rekening in combinatie met uw *effectenrekening* passend.

Wilt u geld overschrijven naar uw *effectenrekening*? Zorgt u dan voor voldoende saldo op uw *tegenrekening*. U kunt het gewenste bedrag overschrijven via online bankieren. Ook als u geld wilt opnemen van uw *effectenrekening*, dan kunt u in online bankieren overmaken naar uw *tegenrekening*. Vanuit deze rekening kunt u het geld opnemen.

Heeft u geen online bankieren, dan kunt u uw banker opdracht geven het gewenste bedrag over te schrijven van of naar uw *effectenrekening*.

7. Welke rentepercentages gelden er?

Voor de *effectenrekening* hanteren wij een rentetrap met rentetreden. Dit betekent dat de hoogte van het rentepercentage waarmee wij het rentebedrag berekenen afhankelijk is van het saldo dat op uw *effectenrekening* staat. Voor iedere rentetrede geldt een afzonderlijk rentepercentage. De rentepercentages kunnen ook negatief zijn. Dit betekent dat u geld aan ons moet betalen. Brengen wij negatieve rente in rekening? Dan mogen wij het rentebedrag afschrijven van het saldo op uw *effectenrekening*.

De rentepercentages en de rentetreden zijn variabel. Dit betekent dat wij de rentepercentages en de rentetreden altijd kunnen aanpassen. Wij informeren u altijd vooraf over een aanpassing. De hoogte van de rentepercentages en de rentetreden kunt u vinden op www.vanlanschot.nl/spaarrente. U kunt het rentepercentage ook opvragen bij uw banker.

8. Wat gebeurt er als er te weinig geld op uw effectenrekening staat?

U spreekt met ons af of u op uw *effectenrekening* rood mag staan en hoeveel. Als u rood staat, hanteren wij een rentepercentage en betaalt u ons een rentebedrag. U mag niet méér rood staan dan we hebben afgesproken. U mag niet rood staan, als wij dat niet hebben afgesproken. Gebeurt dit toch, dan moet u een hoger rentebedrag aan ons betalen. Wij bepalen het rentepercentage. We mogen dit rentepercentage altijd aanpassen. U betaalt het rentebedrag aan het eind van elk kwartaal. De hoogte van het rentepercentage kunt u vinden op www.vanlanschot.nl/tarieven/sparen. Ook kunt u het actuele rentepercentage opvragen bij uw beleggingsspecialist van de Professional Desk.

9. Hebt u vragen?

Hebt u vragen of zoekt u andere informatie? Ga dan naar onze website www.vanlanschot.nl of bel met uw beleggingsspecialist van de Professional Desk. U kunt ook bellen met Van Lanschot Private Office, telefoon (020) 354 47 77. U kunt ons op werkdagen bereiken van 8.30 uur tot 17.00 uur.

2. Beleggingsadvies Professionals en inventarisatie van uw beleggingsprofiel

Inleiding

Beleggingsadvies

1. Wat is Beleggingsadvies?
2. Wanneer is de dienstverlening Beleggingsadvies Professionals passend voor u?
3. Hoe integreren wij duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen in ons beleggingsproces?
4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er?
5. Welke duurzaamheidsclassificatie heeft Beleggingsadvies?

Inventarisatie van uw beleggingsprofiel

6. Wat is het geïnventariseerd beleggingsprofiel?
7. Welk beleggingsprofiel gebruiken wij?
8. Uw geïnventariseerde beleggingsprofiel als basis voor de advisering
9. Wat moet u doen als uw situatie verandert?

Overig

10. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening of een ander soort beleggingsdienst bij ons?
 11. Wanneer eindigt de overeenkomst?
 12. Wat gebeurt er als u overlijdt?
 13. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten van Amerika verhuist?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit wat de dienstverlening Beleggingsadvies Professionals bij ons inhoudt. Verder leest u hoe wij bij de Professional Desk komen tot een geïnventariseerd beleggingsprofiel. Vervolgens informeren wij u hoe wij uw geïnventariseerd beleggingsprofiel gebruiken bij onze advisering. Ten slotte geven we aan wat u moet doen als u van een andere beleggingsdienstverlening gebruik wilt maken.

Beleggingsadvies

1. Wat is beleggingsadvies?

U krijgt van ons advies over uw *beleggingen* op afhankelijke basis. Dit betekent dat wij ons advies baseren op een beperkte analyse van verschillende soorten *beleggingen*. In de praktijk betekent dit dat wij u beleggingsadviezen geven over aandelen, obligaties, derivaten, beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Dit kunnen producten zijn van onszelf of een aan ons gelieerde onderneming zoals Kempen of een aantal geselecteerde derden partijen. Welke partijen dit zijn kunt u altijd bij ons opvragen. De uiteindelijk aan- en verkoopbeslissingen neemt u zelf. Wij doen uit eigen beweging geen transacties voor uw rekening en risico. Een beleggingsspecialist van de Professional Desk begeleidt u. Wij baseren ons advies op uw doelstellingen en uitgangspunten en indien van toepassing ook uw kennis en ervaring met beleggen, uw bereidheid tot acceptatie van risico's en uw financiële situatie.

De beleggingsadviezen die wij u geven, zijn nooit een garantie voor een positief resultaat. Bij ons beleggingsadvies maken we gebruik van onze eigen inschatting en verwachting van de manier waarop *beleggingen* zich

zullen ontwikkelen. Het zijn inschattingen en verwachtingen, daarom mag u er niet van uitgaan dat ze zeker uitkomen. Hebt u schade doordat u een besluit hebt genomen op basis van ons advies? Of hebt u schade doordat de opbrengst van uw *beleggingen* niet overeenkomt met onze inschatting of verwachting? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor deze schade. Behalve als we het beleggingsadvies redelijkerwijs niet hadden mogen geven. Voor ons beleggingsadvies gebruiken wij beleggingsinformatie van andere organisaties die we zorgvuldig hebben uitgekozen. Toch zijn wij er niet aansprakelijk voor als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

Bij onze advisering maken we gebruik van onze eigen ervaring en deskundigheid en die van onze dochteronderneming Kempen Capital Management NV (Kempen) en van derde partijen naar aandelen, obligaties, beleggingsfondsen en andere soorten *beleggingen*. Dit onderzoek noemen wij research. Deze research gebruiken we om een mening (opinie) te vormen over *beleggingen*. Op basis daarvan geven wij u dan advies over die *beleggingen*. Hoe wij daarbij rekening houden met duurzaamheid kunt u hieronder lezen.

2. Wanneer is de dienstverlening Beleggingsadvies Professionals passend voor u?

Of beleggingsadvies Professionals passend is voor u, kunt u het beste bespreken met uw beleggings-specialist van de Professional Desk. In het algemeen is beleggingsadvies passend voor klanten die graag zelf de aan- en verkoopbeslissingen willen nemen maar daarbij wel ondersteuning wensen.

Klanten die zelf de beslissingen nemen:

- zijn op de hoogte van de economische ontwikkelingen,
- hebben interesse in en ervaring met beleggen,
- begrijpen de risico's en kunnen de risico's financieel en emotioneel dragen,
- willen door ons op de hoogte gehouden worden van onze beleggingsvisie.

Verder moet u voldoen aan de wettelijke vereisten van 'professionele belegger'. Meer informatie hierover vindt u in uw *overeenkomst* en in hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden*.

3. Hoe integreren wij duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen in ons beleggingsproces?

Van Lanschot weegt naast financiële ook duurzame (oftewel niet-financiële) criteria mee in haar beleggingsproces. Dit houdt in dat als onderdeel van het duurzaamheidsbeleid criteria op het gebied van Environment (E), Social (S) en Governance (G); oftewel, milieu, mens en goed bestuur worden meegenomen. Dit betekent dat:

- ESG-Criteria worden meegenomen bij het beoordelen van lange termijn risico gewogen rendementsverwachtingen voor verschillende markten waarbij Kempen op verzoek van Van Lanschot in het bijzonder let op klimaatverandering. Het tempo van klimaatverandering heeft invloed op de verwachte economische groei. Daarom onderzoekt Kempen verschillende economische scenario's, waarbij het tempo van de klimaatverandering per scenario kan verschillen. Deze verschillende scenario's resulteren elk in een eigen rendementsverwachting.
- We spreiden de beleggingen op onze advieslijsten en in de modelportefeuilles over verschillende markten, sectoren en landen. Wij zijn ervan overtuigd dat de vermogensverdeling de grootste impact op het lange termijn rendement heeft. Wij verwachten dat het risico verwaarloosbaar is dat de uitsluitingen voor de modelportefeuilles van de beleggingsconcepten gevolgen hebben voor het gewogen rendement van deze modelportefeuilles. Wij denken dit omdat de omvang van de beleggingen die wij uitsluiten beperkt is en als we een belegging moeten vervangen wij dan kiezen voor een belegging uit dezelfde vermogenscategorie.
- De beheerders van fondsen die wij voor u selecteren analyseren ESG-informatie grondig en wegen materiële ESG-risico's en kansen mee met de vertaling naar beleggingsrisico's en kansen in het beleggingsbeleid.

- De beheerders van fondsen die wij voor u selecteren hebben ook de United Nations Principles for Responsible Investing (UNPRI of PRI) ondertekend. Dat is een in 2006 door de Verenigde Naties opgestelde gedragscode voor duurzaam beleggen door professionele beleggers zoals vermogensbeheerders en pensioenfondsen.

Advieslijsten

Voor de dienstverlening Beleggingsadvies onderhouden wij Advieslijsten voor Beleggingsfondsen, Individuele Aandelen, Individuele Obligaties en Gestructureerde Producten. Beleggingen die op Advieslijsten (en daarvan afgeleid het Adviesuniversum) zijn opgenomen kunnen door Beleggingsadviseurs proactief worden geadviseerd. Het duurzaamheidsbeleid voor Beleggingsadvies heeft betrekking op dit Adviesuniversum. Hieronder leggen wij dit duurzaamheidsbeleid verder uit per soort *belegging*.

Advieslijst Beleggingsfondsen

Actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen

Wij streven ernaar om actieve aandelen- en bedrijfsobligatiebeleggingsfondsen op de Advieslijst Beleggingsfondsen aan de onderstaande minimale duurzaamheidscriteria te laten voldoen. Na opname op de Advieslijst beleggingsfondsen toetst Kempen voor ons de *beleggingen* van de geselecteerde beheerders van fondsen elk kwartaal op ESG-criteria. Hierbij wordt zowel het gedrag van in de fondsen opgenomen ondernemingen beoordeeld (omgang met milieu, arbeidsrechten, anti-corruptie en goed bestuur), als de betrokkenheid bij de productie, distributie en verkoop van controversiële producten. Onderstaand treft u een nadere uitwerking hiervan aan:

1. Dialoog met bedrijven (engagement):
Indien uit de toetsing naar voren komt dat bedrijven zijn opgenomen door de beheerders van de fondsen op de Advieslijst die niet passen binnen onze bovengenoemde ESG-criteria, gaan we in dialoog met de beheerders. Indien deze dialoog met de beheerder niet effectief is, kan dit resulteren in het verwijderen van deze *belegging* van de Advieslijst Beleggingsfondsen.
2. Uitsluiten van controversiële wapens:
Een aantal bedrijven en sectoren waarvan het product of de dienst schadelijk is voor mensen en/of het milieu willen we u per definitie niet adviseren. Alle actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen op de Advieslijst sluiten daarom controversiële wapens uit. Onder controversiële wapens worden kern-, chemische en biologische wapens, clusterbommen en anti-persoonsmijnen verstaan.
3. Uitsluitingsbeleid voor bedrijven met een “falen” classificatie van de Global Compact van de Verenigde Naties:
Het actief beheerde fonds mijdt de slechtste ondernemingen op ESG-gebied. Hieronder vallen bedrijven met een “falen” classificatie van de Global Compact van de Verenigde Naties. Dit betekent dat deze bedrijven betrokken zijn bij controversiële zaken, zoals het schenden van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu of corruptie. Daarnaast sluiten de door ons uitgekozen actief beheerde fondsen ook bedrijven uit die binnen hun sector de laagste mogelijke ESG-score ontvangen. Deze ESG-score wordt toegekend door externe partijen die speciaal voor dit doel dergelijke scores bijhouden.
4. Uitsluitingsbeleid voor tabak:
Het beleggingsfonds belegt niet in producenten van tabak. Verkopers van tabak zoals supermarkten zijn wel toegestaan mits maximaal 20% van de omzet uit de verkoop van tabak komt. Kempen houdt een specifieke uitsluitingslijst bij van bedrijven die deze grens overschrijden.
5. Actief stembeleid:
Wij vinden het belangrijk dat de beheerders van fondsen die wij aan u adviseren beschikken over een stembeleid voor aandeelhoudersvergaderingen en een strategie hebben van actief aandeelhouderschap (engagement ofwel in dialoog gaan met bedrijven) om een verbetering op gebied van ESG te realiseren.

Passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen

Voor passief beheerde aandelen- en bedrijfsobligatiebeleggingsfondsen (ETF's en indexfondsen) gelden de duurzaamheidscriteria ook en hebben wij hetzelfde streven, echter kent de implementatie enige afwijking. Voor ETF's en indexfondsen gelden dezelfde uitsluitingscriteria voor controversiële wapens en tabak. Als ze de Global Compact principes van de Verenigde Naties niet in hun beleggingsbeleid hebben opgenomen dan nemen wij ze enkel op de Advieslijst op als deze fondsen op het moment van opname geen blootstelling aan bedrijven met een "falen" classificatie van de UNGC hebben of daarna de drempel (threshold) van 5% blootstelling niet overstijgen. Omdat deze fondsen een index volgen heeft het beleggingsfonds geen directe mogelijkheid om zelf de samenstelling van de portefeuille (die wordt immers door de index bepaald) aan te passen. Daarnaast gaan beheerders van ETF's en indexfondsen geen dialoog met bedrijven aan om hun duurzame prestaties te verbeteren (engagement).

Staatsobligatiefondsen

Ons duurzaamheidsbeleid voor staatsobligatiefondsen bestaat uit een combinatie van uitsluiting, positieve screening en 'engagement', waarbij de volgende minimale criteria gelden:

1. Uitsluiting en indien noodzakelijk engagement:

De beheerder van een staatsobligatiefonds sluit obligaties uitgegeven door overheden/ landen op de EU of VN sanctielijst uit. Hierbij maakt de beheerder gebruik van een gerenommeerde ESG-dataproviders zoals MSCI ESG Research of Sustainalytics. Enkel in uitzonderingsgevallen kan hiervan af worden geweken. Hiervoor is dan akkoord nodig van het VLK Sustainability Investment Council. Dit is een ESG-beleidsorgaan binnen Van Lanschot Kempen. We gaan dan in gesprek met de fondsbeheerder (engagement) om te kijken of ze de betreffende obligaties willen verwijderen.

2. Positieve screening:

De beheerder van een staatsobligatiefonds wordt tijdens de selectiefase ook beoordeeld op duurzaamheidsbeleid en de implementatie hiervan, waarbij we de voorkeur hebben voor een beheerder die obligaties opneemt van landen die goed scoren op ESG-factoren.

Duurzaamheidsbeleid met betrekking tot overige vermogenscategorieën

Voor de overige vermogenscategorieën zoals Grondstoffen, Alternatieven en Overige hanteren wij nog geen minimale duurzaamheidscriteria. Hieronder vallen onder meer Hedgefondsen en Goudbeleggingen. Deze beleggingen kenmerken zich door een hoge mate van diversiteit van de onderliggende strategieën. Hierdoor is er nog geen gestandaardiseerd duurzaamheidsbeleid op categorieniveau mogelijk.

Advieslijsten Aandelen en Obligaties

Ten aanzien van de Advieslijsten Individuele Aandelen en Individuele Obligaties hanteert Van Lanschot de volgende minimale duurzaamheidscriteria conform de bovenstaande criteria 3, 4 en 5 die ook gelden voor Actieve Aandelen en bedrijfsobligatiefondsen:

1. Uitsluiten van controverses (Global Compact principes van de Verenigde Naties) met een drempel van 5%
2. Uitsluiten van controversiële wapens
3. Uitsluitingsbeleid voor tabak

Op de Advieslijst Obligaties nemen wij tevens geen obligaties op van landen die op de sanctielijsten staan van de Europese Unie en de Verenigde Naties.

De Advieslijsten Individuele Aandelen en Individuele Obligaties kennen nog een klein aantal bedrijven die niet voldoen aan de Global Compact principes van de Verenigde Naties. Ons streven naar de toekomst toe is geen bedrijven met een “falen” classificatie van de Global Compact van de Verenigde Naties meer te hebben op de Advieslijsten.

Advieslijst Gestructureerde Producten

Ten aanzien van de Advieslijst Gestructureerde Producten hanteren wij nog geen minimale duurzaamheids-criteria. De markt voor derivaten die worden gebruikt bij het maken van gestructureerde producten heeft nog onvoldoende duurzame indices.

Ideeënlijsten en modelportefeuilles

Binnen Beleggingsadvies voeren wij centraal modelportefeuilles en ideeënlijsten aan als aanbevelingen voor klanten in Beleggingsadvies. De beleggingsfondsen en/of bedrijven opgenomen in deze modelportefeuilles en ideeënlijsten voldoen aan de 5 minimale duurzaamheidscriteria per beleggingscategorie zoals hierboven weergegeven bij actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen.

Voor klanten in Beleggingsadvies die op het vlak van duurzaamheid verder willen gaan hanteren we de modelportefeuille Duurzaam. Beheerders van de verschillende soorten aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen die in de modelportefeuille Duurzaam worden opgenomen dienen naast de hierboven genoemde ESG-criteria ook aan de volgende ESG-criteria te voldoen:

1. Uitsluiten van conventionele wapens:
Wij selecteren alleen actieve en passieve beheerders van bedrijfsobligatie- en aandelenfondsen die naast controversiële wapens en tabak ook fabrikanten van conventionele wapens uitsluiten. Dit zijn bedrijven die meer dan 10% van de bedrijfsomzet behalen uit de productie van conventionele wapensystemen zoals tanks, gevechtsvliegtuigen, bommen en raketten.
2. “Best-in-class” benadering:
Wij selecteren alleen actieve beheerders van een aandelenfonds indien de fondsbeheerder gebruik maakt van een “best-in-class benadering”. Dit betekent dat ze zelf actief bedrijven selecteren op ESG-criteria en daarbij de minst duurzame bedrijven uitsluiten.
3. Vergelijkbare uitsluiting voor passieve fondsen:
Indien wij een passief aandelenfonds voor u selecteren, dan dient dit fonds te beleggen in aandelen van bedrijven die behoren tot 50% meest duurzame bedrijven in hun sector zoals bepaald door gerenommeerde ESG-dataproviders zoals MSCI ESG Research of Sustainalytics.
4. Additionele uitsluiting op basis van sector:
Indien wij een passief aandelenfonds voor u selecteren, dan dient dit fonds niet te beleggen in bedrijven die hun bedrijfsomzet grotendeels halen uit bijvoorbeeld gokken, alcohol, kolen, adult entertainment, genetische manipulatie van gewassen of kernenergie. Voor deze additionele uitsluitingen en de drempelwaarde wanneer een onderneming wordt uitgesloten wordt zoveel mogelijk aangesloten bij algemeen bekende indices zoals de MSCI SRI indices.
5. Uitsluiting vermogenscategorieën:
Wij beleggen in dit beleggingsconcept niet voor u in de vermogenscategorieën Grondstoffen, Alternatieven en Overige. Voor deze vermogenscategorieën is nog geen gestandaardiseerd duurzaamheidsbeleid op categorieniveau mogelijk.

4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er?

Op basis van de Verordening betreffende informatieverschaffing in verband met duurzame beleggingen en duurzaamheidsrisico's ('SFDR') kunnen beleggingsfondsen op basis van duurzame criteria worden ingedeeld in 3 categorieën:

1. Artikel 7 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft geen of beperkt duurzaamheidsbeleid.
Wij maken voor artikel 7 fondsen het volgende onderscheid:
7(a) Het beleggingsfonds houdt geen rekening met duurzaamheidsrisico's
7(b) Het beleggingsfonds houdt wel rekening met duurzaamheidsrisico's
2. Artikel 8 beleggingsfonds: beleggingsfonds promoot ecologische (E) of sociale (S) kenmerken of een combinatie van die kenmerken, waarbij ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.
Om als "artikel 8 beleggingsfonds" te worden geclassificeerd dient het beleggingsfonds een duurzaamheidsbeleid te hebben waarin minimaal beleid met betrekking tot uitsluitingen, ESG-integratie en actief aandeelhouderschap is opgenomen.
3. Artikel 9 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft duurzame beleggingen als doel.
Om als artikel 9 beleggingsfonds te worden geclassificeerd dient een beleggingsfonds naast het duurzaamheidsbeleid minimaal één duurzame beleggingsdoelstelling te hebben.

Om de duurzaamheidsclassificatie van alle *beleggingen* op onze Advieslijsten vast te stellen maken wij gebruik van derde partijen zoals gerenommeerde ESG-dataproviders MSCI ESG Research en Sustainalytics. Wie kiezen deze derden altijd zorgvuldig uit. Wij zijn er echter niet voor verantwoordelijk als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

5. Welke duurzaamheidsclassificatie heeft Beleggingsadvies?

Beleggingsadvies als dienst zelf kent geen duurzaamheidsclassificatie. Deze is ook niet vereist. De Advieslijst Beleggingsfondsen kent zowel beleggingsfondsen in categorie 7(a), 7(b), 8 als 9. Van Lanschot streeft ernaar de minimale duurzaamheidscriteria voor de Advieslijst Beleggingsfondsen aan te laten sluiten bij de criteria voor categorisering in het kader van 'SFDR'. Wij streven er tevens naar de Advieslijst beleggingsfondsen naar de toekomst toe voor het merendeel te laten bestaan uit beleggingsfondsen conform artikel 8 en 9. Echter als wij, op uw verzoek, u adviseren conform modelportefeuille Duurzaam, zal er vaak al sprake zijn van een hogere duurzaamheidsclassificatie.

Inventarisatie van uw beleggingsprofiel

6. Wat is het geïnventariseerd beleggingsprofiel?

Een geïnventariseerd beleggingsprofiel is een vastlegging van uw risicobereidheid. De Professional Desk adviseert u over individuele *beleggingen* en niet over de samenstelling van uw portefeuille.

Voordat u gaat beleggen, inventariseren wij uw risicobereidheid, beleggingsdoelstellingen, financiële situatie en uw kennis van en ervaring met beleggen. Dit leggen wij vast in het formulier 'Inventarisatie Beleggingsprofiel Professionele belegger'. Gaat u beleggen volgens de uitgangspunten die u hebt genoemd in het geïnventariseerd beleggingsprofiel? Dan wordt de kans kleiner dat eventueel tegenvallende beleggingsresultaten onaanvaardbare gevolgen hebben voor uw persoonlijke omstandigheden. Het is de bedoeling dat uw transacties altijd zo goed mogelijk passen bij de mate waarin u risico kunt en wilt nemen.

7. Welk beleggingsprofiel gebruiken wij?

Wij hebben uw risicobereidheid geïnventariseerd met drie vragen over uw financiële en mentale risicobereidheid. Uw antwoorden op deze vragen over risico op waardedaling, liquiditeiten en debiteurenrisico hebben wij vastgelegd in uw geïnventariseerde beleggingsprofiel. Daarnaast hebben wij vastgelegd dat u geen inkomensdoelstelling hebt voor uw portefeuille. Wij noemen uw overeengekomen beleggingsprofiel op uw rapportages 'Professionele belegger'. Dit is het beleggingsprofiel dat wij bij u hebben geïnventariseerd.

Houdt u voor verschillende doeleinden beleggingsportefeuilles aan? Dan vragen wij u om voor iedere portefeuille apart een 'Inventarisatie Beleggingsprofiel Professionele belegger' in te vullen.

8. Uw geïnventariseerd beleggingsprofiel als basis voor de advisering

Voor een optimale invulling van uw portefeuille zijn de expertise en het maatwerk van de Professional Desk essentieel. Op basis van uw geïnventariseerde beleggingsprofiel toetsen wij per order of deze past bij uw antwoorden op het formulier 'Inventarisatie Beleggingsprofiel Professionele belegger'. In het bijzonder houden wij rekening met uw antwoorden op de vragen over risico op waardedaling, liquiditeit en debiteurenrisico.

9. Wat moet u doen als uw situatie verandert?

Verandert er iets in uw financiële of persoonlijke situatie? Dan moet u dit meteen doorgeven aan uw beleggingsspecialist van de Professional Desk. Een verandering in uw situatie kan invloed hebben op de manier waarop u belegt of op het doel waarmee u belegt. U kunt bij een verandering denken aan bijvoorbeeld een substantiële daling van het balanstotaal of eigen *vermogen* en in de privésfeer bijvoorbeeld aan een echtscheiding, ontslag of een verhuizing naar de Verenigde Staten van Amerika. Wijzigingen in uw persoonlijke situatie hebben vaak gevolgen voor uw doelstellingen en daardoor ook uw gekozen beleggingsprofiel. Als u ons niets laat weten over een verandering in uw situatie, dan kan het zijn dat wij u een advies geven dat niet bij u past. Zolang u ons geen informatie geeft over een verandering in uw situatie, gaan wij ervan uit dat de manier waarop u belegt en het doel waarmee u belegt nog steeds onveranderd zijn.

Overig

10. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening of een ander soort beleggingsdienst bij ons?

U neemt daarvoor contact op met uw beleggingsspecialist van de Professional Desk. Deze laat u weten op welke manier u kunt overstappen naar andere dienstverlening voor niet-professionele beleggers, zoals Vermogensbeheer, Beleggingsadvies of Zelf Beleggen.

11. Wanneer eindigt de overeenkomst?

Zoals staat vermeld in de *overeenkomst* mogen zowel u als wij de *overeenkomst* opzeggen door het sturen van een ondertekende brief of e-mail aan de ander. In de volgende situaties eindigt onze relatie per direct en geheel, zonder dat wij u een brief moeten sturen.

- U bent failliet, valt onder een wettelijke regeling voor schuldsanering of vraagt surseance van betaling aan.
- U wordt onder bewind of curatele gesteld.
- U houdt zich niet aan de afspraken die in de *voorwaarden* staan.
- U verhuist naar de Verenigde Staten van Amerika.

In uw brief of e-mail moet u aangeven wat u met uw *beleggingen* en geld wilt doen. U kunt ons bijvoorbeeld opdracht geven uw *beleggingen* en geld te verkopen of over te boeken naar een andere rekening bij ons of bij een andere partij. Voor het verkopen of overboeken van uw *beleggingen* betaalt u kosten. Deze kosten vindt u in hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden*.

Geeft u in uw brief of e-mail niet aan wat u met uw *beleggingen* wilt doen? Of is het ons niet duidelijk wat u bedoelt? Dan kunnen we de *overeenkomst* niet beëindigen. Wij nemen dan contact met u op om te vragen wat uw bedoeling is.

U kunt in hoofdstuk 3 van de *voorwaarden* lezen welke kosten u tot beëindiging nog moet betalen.

12. Wat gebeurt er als u overlijdt?

Wij maken hierover afspraken met u in de *overeenkomst*. U kunt daar zelf bepalen wat wij met uw portefeuille moeten doen als u komt te overlijden. Wilt u uw voorkeur aanpassen? Neemt u dan contact hierover op met uw beleggingsspecialist van de Professional Desk. Wij bevestigen deze aanpassingen aan u. Dit is niet van toepassing als u een rechtspersoon bent.

13. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Wij kunnen u dan niet meer adviseren. Wij mogen dan alle *beleggingen* verkopen waarna wij de opbrengst overboeken naar uw *tegenrekening*. Wij nemen daarna contact met u op om andere mogelijkheden te bespreken.

3. Kosten

Inleiding

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Beleggingsadvies Professionals?

Vaste directe kosten

2. Hoe berekenen wij de vaste directe kosten die u moet betalen?
3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening niet mee als belegd vermogen?
4. Hoe ziet u welke vaste directe kosten u moet betalen?
5. Welke kosten zijn onderdeel van de vaste directe kosten?

Variabele directe kosten

6. Wat zijn de kosten voor aan- en verkooptransacties?
7. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?
8. Wat zijn variabele kosten bij emissies?
9. Wat zijn de variabele kosten bij reguliere optietransacties?
10. Wat zijn de variabele kosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?
11. Waar kunt u zien hoeveel variabele kosten u aan ons moet betalen?

Andere variabele directe kosten

12. Welke andere variabele directe kosten moet u ons nog meer betalen?
13. Wat zijn de belasting gerelateerde kosten?
14. Wat zijn handelskosten?
15. Welke kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons over te boeken naar een andere bank?
16. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Indirecte kosten

17. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?
18. Zijn er indirecte kosten die we niet laten zien?

Overig

19. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdienstverlening?
 20. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?
 21. Wat moet u nog betalen als de overeenkomst eindigt?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u alles over de kosten die wij u in rekening brengen als u kiest voor onze dienstverlening Beleggingsadvies Professionals. Dit zijn de directe kosten. De belangrijkste directe kosten zijn de vaste kosten en de variabele kosten voor transacties. Daarnaast kan het voorkomen dat u nog andere variabele kosten moet betalen.

Naast de directe kosten die wij in rekening brengen, zijn er ook indirecte kosten. Dit zijn de kosten die een productontwikkelaar van een belegging in rekening brengt. De indirecte kosten betaalt u niet rechtstreeks, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de belegging. Een verdere uitleg van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement kunt u vinden in uw portefeuillerapportage.

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Beleggingsadvies Professionals?

U maakt gebruik of gaat gebruikmaken van Beleggingsadvies Professionals. Dat betekent dat wij u (gaan) adviseren over *beleggingen*. Voor deze dienstverlening brengen wij u kosten in rekening. Kosten beïnvloeden het netto rendement van uw *beleggingen*. Daarom is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in die kosten.

U ontvangt per kwartaal een overzicht van ons met zowel de directe kosten voor onze dienstverlening als een inschatting van de indirecte kosten van de *beleggingen* op uw *effectenrekening*.

In de brief bij uw *overeenkomst* staan onze belangrijkste kosten genoemd. Dit zijn de vaste kosten en de variabele kosten voor transacties (de directe kosten voor onze dienstverlening). In dit hoofdstuk geven wij een beschrijving van deze kosten en andere variabele kosten.

Vaste directe kosten

2. Hoe berekenen wij de vaste directe kosten die u moet betalen?

- Voor de berekening gaan we uit van uw gemiddelde belegde *vermogen* in dat kwartaal. Het belegde *vermogen* is de totale waarde van alle *beleggingen* (inclusief opgelopen rente bij uw obligaties) op uw *effectenrekening*. Het geld op uw *effectenrekening* tellen wij niet mee. Uw gemiddelde belegde *vermogen* berekenen wij als volgt. Aan het eind van iedere maand bepalen wij de waarde van uw belegde *vermogen*. Aan het eind van ieder kwartaal tellen we de waarden van de vier laatste maanden bij elkaar op en delen deze door vier.
- Bij de vaste kosten hanteren wij geen minimumbedrag.
- De vaste kosten betaalt u per kwartaal achteraf.
- De vaste kosten die u ons betaalt, worden belast met 21% btw.

3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening niet mee als belegd vermogen?

- De premiewaarden van uw optiebeleggingen en de waarden van stockdividenden en claims
- De waarde van uw *beleggingen* in private-equity fondsen Egeria en/of Gilde
- De waarde van uw *beleggingen* in bestaande structured products (in 2013 of eerder) uitgegeven door ons of Kempen Capital Management
- De waarde van uw *beleggingen* in Side Pockets Theta, Global Opportunities Fund en/of Cadogan

4. Hoe ziet u welke vaste directe kosten u moet betalen?

Aan het begin van elk kwartaal ontvangt u een beleggingsadviesnota over het vorige kwartaal. Wij streven ernaar om deze nota binnen twee weken na het einde van een kwartaal naar u te sturen. Op deze nota kunt u zien hoe wij de vaste kosten hebben berekend. Daarnaast ziet u op de nota het bedrag dat u moet betalen. Dit bedrag schrijven wij automatisch af van uw *effectenrekening*. Op het rekeningafschrift of het online overzicht van uw *effectenrekening* ziet u de afschrijving van het bedrag. De vaste kosten nemen wij mee bij de berekening van het nettorendement van uw portefeuille.

5. Welke kosten zijn onderdeel van de vaste directe kosten?

De vaste kosten berekenen wij voor onze dienstverlening voor Beleggingsadvies Professionals. Daarbij horen ook de administratie en het bewaren van *beleggingen* zoals uitgelegd in hoofdstuk 4.

Hierbij moet u denken aan de volgende kosten.

- Kosten voor het bewaren van *beleggingen* (bewaarloon)
- Kosten voor het incasseren van coupons en dividenden
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van coupons en dividenden
- Kosten bij het aflossen van betaalbaar gestelde obligaties door een debiteur
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van betaalbaar gestelde obligaties
- Kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014. Voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting, betaalbaar gesteld voor 1 januari 2014 moet u wel kosten betalen. Deze kosten zijn dan 5% over het terug te vorderen bedrag, met een minimum van € 20 per regel. Voor extra activiteiten berekenen wij een uurtarief van € 150. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting kunt u lezen in hoofdstuk 4.
- Kosten voor een opgave van de successiewaarde van een portefeuille. U of uw erfgenamen kunnen bij ons een opgave voor een portefeuille opvragen waarbij wij de successiewaarden aangeven. Deze hebt u nodig voor uw aangifte.
- Broker- en verwerkingskosten. Brokerkosten zijn de kosten die wij aan een broker moeten betalen om uw transactie uit te laten voeren. Verwerkingskosten zijn de overige kosten die wij moeten betalen aan derden of intern om uw transacties te laten uitvoeren.
- Kosten voor corporate actions. Voor de administratieve afhandeling van corporate actions berekenen wij geen aanvullende kosten. Als de corporate action leidt tot aan- of verkooptransacties, berekenen wij wel de reguliere variabele kosten.

Variabele directe kosten

6. Wat zijn de kosten voor aan- en verkooptransacties?

Bij een aan- of verkooptransactie betaalt u variabele directe kosten. Dit is een percentage over de totale waarde van een transactie. Deze percentages voor onderstaande *beleggingen* staan genoemd in de brief bij uw *overeenkomst*.

- de aan- en verkoop van beleggingsfondsen, aandelen, obligaties en gestructureerde producten;
- de aan- en verkooptransacties van stockdividenden, warrants, claims;
- de uitoefening (exercises) of aanwijzing (assignments) van aandelen- en obligatieopties;
- de aan- en verkooptransacties van edelmetalen;
- de aan- of verkooptransacties die als gevolg van een corporate action plaatsvinden.

Voor optietransacties hanteren wij andere variabele kosten. Bij de berekening van de nettoperformance van uw portefeuille nemen wij de variabele kosten mee.

Na het bevestigen van een order ontvangt u een kosteninschatting via een notificatiebericht in Mijn Van Lanschot. Indien u geen toegang hebt tot Mijn Van Lanschot ontvangt u notificatie per e-mail. De daadwerkelijke kosten die u uiteindelijk moet betalen voor uw transactie ziet u op uw transactienota.

Meer informatie hierover kunt u nalezen in de [Handleiding Zelf Beleggen](#) onder "Uitleg Notificatiebericht kosteninzicht".

7. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?

- Bij een aan- en verkoop van obligaties berekenen wij de waarde van de transactie door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de coupure en de koers waartegen de transactie is uitgevoerd, inclusief de meegekochte en meeverkochte rente.
- Bij een aan- en verkoop van alle overige *beleggingen* berekenen wij de waarde door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de koers waartegen de transactie is uitgevoerd.
- Bij de variabele kosten van transacties zoals genoemd bij onderdeel 6 hanteren wij geen minimumbedrag en ze zijn vrijgesteld van btw.

8. Wat zijn de variabele kosten bij emissies?

In de meeste gevallen betaalt u bij de introductie van een nieuwe belegging (een emissie) de reguliere variabele kosten. In sommige gevallen betaalt u aan de uitgevende instelling op de toegewezen stukken een bepaalde opslag op de uitgiftekoers. Deze opslag is een vergoeding voor de kosten die verband houden met de distributie van de belegging en de marketinginspanningen. Als een dergelijke opslag geldt, staat dat vermeld in het prospectus van de belegging en berekenen wij geen variabele kosten bij de emissie. U kunt bij uw private banker per emissie opvragen of een opslag moet worden betaald en hoe deze wordt berekend.

9. Wat zijn de variabele kosten bij reguliere optietransacties?

Hieronder vindt u een overzicht van de variabele kosten bij reguliere optietransacties. Deze variabele kosten zijn vrijgesteld van btw.

Openings- en sluitingstransacties

Bij openings- en sluitingstransacties betaalt u de kosten per contract met een minimum van € 20 per order. Als de provisie op uw transactie meer is dan de helft van de effectieve waarde dan berekenen wij uitsluitend de helft van de effectieve waarde als provisie. Doet u een sluitingstransactie (closing buy of closing sell) op de markt en is de premie per contract € 0,05 of lager? Dan hoeft u ons geen kosten te betalen.

Uitoefenings- en aanwijzingstransacties

Bij de uitoefening (exercise) of aanwijzing (assignment) van aandelen- en obligatieopties berekenen wij de variabele kosten van aandelen en obligaties zoals uitgelegd bij punt 6 in dit hoofdstuk.

10. Hoeveel zijn de variabele kosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?

De variabele kosten die u ons moet betalen voor openings- en sluitingstransacties, zijn hetzelfde bij overige opties als bij reguliere optietransacties. Dit leggen wij uit bij punt 9 in dit hoofdstuk.

Uitoefenings- en aanwijzingstransacties

Bij de uitoefening (exercise) of aanwijzing (assignment) van overige opties betaalt u € 10 per contract. De variabele kosten bij overige opties zijn vrijgesteld van btw.

11. Waar kunt u zien hoeveel variabele kosten u aan ons moet betalen?

Op de transactienota die u na elke uitgevoerde transactie ontvangt, nemen wij de berekende kosten apart op.

Andere variabele directe kosten

12. Welke andere variabele kosten moet u ons nog meer betalen?

Naast de variabele kosten voor transacties moet u soms nog een aantal andere variabele kosten betalen.

- Belastinggerelateerde kosten

- Kosten die wij apart aan productontwikkelaars van *beleggingen* moeten betalen, zoals handelskosten
- Leveringskosten bij overboeken op uw verzoek van uw portefeuille naar een andere bank
- Kosten voor het omrekenen van buitenlandse valuta naar euro (valutakosten).

In de punten hieronder lichten we de handelskosten, belastinggerelateerde kosten en de valutakosten verder toe.

13. Wat zijn belastinggerelateerde kosten?

Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende belastinggerelateerde kosten van een aantal landen. Belastinggerelateerde kosten zijn vrijgesteld van btw. Bij transacties in sommige buitenlandse *beleggingen* wordt transactiebelasting gerekend. Dit wordt ook wel Financial Transaction Tax (FTT) of Stamp duty genoemd.

Stamp duty

Stamp duty is een belasting die geheven wordt in Engeland, Ierland en Hong Kong. Hierop hebben wij geen invloed. De ingehouden stamp duty landen moet u aan ons betalen.

- Engeland: 0,5% over het gehele aankoopbedrag
- Ierland: 1,0% over het gehele aankoopbedrag
- Hong Kong: 0,1% over het gehele aan- of verkoopbedrag

Financiële transactiebelasting (FTT)

Financiële transactiebelasting geldt momenteel voor onderstaande landen.

Het kan zijn dat meer landen deze belasting invoeren. Uiteraard informeren wij u hierover en passen deze *voorwaarden* zo snel mogelijk (daarna) aan.

Frankrijk

Bij aankoop van *beleggingen* van Franse bedrijven met een hoofdkantoor in Frankrijk en een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,3% over de aankoopwaarde.

Spanje

Bij aankoop van *beleggingen* op de Spaanse beurs van bedrijven met een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,2% over de aankoopwaarde.

Italië

Bij aankopen op een *beurs* van aandelen of op aandelen lijkende *beleggingen* moet u 0,12% betalen over het gehele aankoopbedrag. Doet u een aankoop buiten een *beurs* om? Dan betaalt u kosten van 0,22% over het gehele aankoopbedrag. De *beleggingen* waar deze belasting over wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Italië hebben en een marktwaarde van meer dan 500 miljoen euro (gemeten op 1 december in het voorgaande jaar) en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Voor derivaten moeten u en uw tegenpartij kosten betalen. Daarnaast wordt in het geval u een optie uitoefent, de verkrijging van de *beleggingen* ook belast voor 0,12% over het gehele verkrijgingsbedrag (aantal *beleggingen* x beurskoers).

14. Wat zijn handelskosten?

Handelskosten zijn kosten (waaronder toe- en uittreedkosten) die wij moeten betalen aan productontwikkelaars van *beleggingen*, zoals bijvoorbeeld beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten zijn opgenomen in de prospectus van het beleggingsfonds of gestructureerde product. Meestal zijn deze kosten verwerkt in de aan- of verkoopkoers van de belegging. Brengt de productontwikkelaar deze kosten apart in rekening? Dan berekenen wij deze afzonderlijk aan u door. Handelskosten zijn vrijgesteld van btw.

15. Welke kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons weg te boeken?

Wilt u uw portefeuille overboeken naar een andere bank of naar een andere cliënt binnen de bank? Dan moet u daarvoor betalen. U moet betalen voor de girale leveringen van *beleggingen* van uw beleggingsdepot bij ons naar een beleggingsdepot bij een andere bank. Deze kosten berekenen wij per belegging (titel). Het maakt daarbij niet uit of de levering naar een bank binnen of buiten Europa plaatsvindt. De kosten bedragen:

- € 18,15 (incl. btw) voor een belegging die op een *beurs* binnen Europa genoteerd is,
- € 24,20 (incl. btw) voor een belegging die op een *beurs* buiten Europa genoteerd is,
- € 60,50 (incl. btw) voor een belegging die niet-beursgenoteerd is.

Voor een overboeking van uw beleggingsdepot naar een ander beleggingsdepot bij Van Lanschot of haar dochterondernemingen betaalt u geen kosten.

16. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Geeft u een order op voor een belegging die een andere valuta heeft dan de euro? En hebt u bij ons geen rekening in deze valuta? Dan rekenen wij uw order om naar de euro. U ziet op uw transactienota de valutakoers die wij gebruiken om uw order af te rekenen. De valutakoers die we gebruiken bij de afrekening van uw koop- of verkooporder wordt een aantal keer per dag vastgesteld en is de actuele koers die in het systeem op dat moment beschikbaar is, plus of min een aantal pips.

Pip is de afkorting van 'percentage in point'. De meeste valutakoersen noteren in vier cijfers achter de komma. De kleinst mogelijke verandering van een valutakoers is de verandering van één punt van het laatste cijfer achter de komma. Die verandering wordt pip genoemd. Als voorbeeld een verandering van de USD koers van 1.0641 naar 1.0640 is 1 pip. Een verandering in de SEK koers van 9.4260 naar 9.4270 is 10 pips.

Bij een kooporder trekken wij het aantal pips van de koers af. Bij een verkooporder tellen wij het aantal pips bij de koers op. Het aantal pips dat wij aftrekken of optellen is een vergoeding voor het risico dat wij lopen bij de valutatransactie, de kosten en het onderhoud van het systeem dat we gebruiken en een winstopslag.

In de tabel ziet u per buitenlandse valuta hoeveel pips we bij de koers aftrekken of optellen. Dit zijn de valuta die we op dit moment het meest gebruiken.

Aantal pips per buitenlandse valuta

Valuta	Aantal pips	Valuta	Aantal pips
AUD	50	HKD	330
CAD	50	JPY	4750
CHF	40	NOK	350
DKK	280	SEK	350
GBP	32	USD	40

Bij een valutatransactie lopen wij risico, omdat we achteraf de buitenlandse valuta zelf nog moeten kopen of verkopen. De koers die wij daarbij krijgen, wijkt vaak af van de koers waartegen wij voor u de koop of verkoop hebben afgerekend.

Indien Van Lanschot geen correspondentbank aanhoudt in een bepaald land dan zal de omrekenkoers van de vreemde valuta worden vastgesteld door de depotbank waar uw belegging op dat moment wordt bewaard. Als u vaker transacties in een vreemde muntsoort doet, kunt u gebruikmaken van de effectenrekening Multicurrency. U moet dan ook bij ons een rekening-courant in die vreemde muntsoort hebben als *tegenrekening*. U kunt een *effectenrekening* Multicurrency aanvragen bij uw beleggingspecialist van de Professional Desk. Wanneer u beschikt over een *effectenrekening* Multicurrency kunt u contact opnemen met uw beleggingspecialist om de mogelijkheden voor een separate koers te bespreken.

De valutakosten die wij in rekening brengen ziet u terug op uw transactienota. Ook ziet u de valutakosten in uw portefeuillerapportage.

Indirecte kosten

17. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?

De makers of productontwikkelaars van *beleggingen* berekenen ook kosten. Het gaat hier vooral om beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de belegging. Deze indirecte kosten bij *beleggingen* bestaan onder meer uit de management fee, administratiekosten, accountantskosten, vergunningen, belastingen, transactiekosten van *beleggingen* en de bewaarvergoeding.

Productontwikkelaars zijn verplicht om alle kosten van een belegging te tonen in een officieel document, een *EBi* of een *Eid*. In het *Eid* kunt u de totale kosten zien die gedurende de looptijd van de belegging in rekening worden gebracht. U ziet de kosten uitgedrukt in een geldbedrag en in procenten. In de *EBi* ziet u de lopende kosten van een beleggingsfonds in procenten op jaarbasis. De lopende kosten van een beleggingsfonds worden ook wel Ongoing charges figure (OCF) genoemd. Wij tonen deze indirecte kosten in uw portefeuillerapportage. Ook laten wij de invloed zien van de kosten op het rendement van uw portefeuille. De procentuele kosten op jaarbasis van iedere belegging kunt u zien in uw positieoverzicht. Met behulp van deze kosten per belegging berekenen we ook de indirecte kosten over de gehele portefeuille op jaarbasis. Voor die berekening hanteren we de aanname dat de samenstelling van de portefeuille vanaf rapportagedatum het hele jaar ongewijzigd blijft. Daarom blijft de opgave van de indirecte kosten altijd een schatting. Een verdere toelichting vindt u in de portefeuillerapportage zelf.

18. Zijn er indirecte kosten die wij niet laten zien?

Als u een transactie doet is de koers die u betaalt, de koers die wij voor u op de markt hebben gerealiseerd. Echter, bij transacties kunnen op het moment van handel de bied- en laatkoers op de markt van elkaar verschillen. Er kan dan sprake zijn van transactiekosten. Dit is niet hetzelfde als de valutakosten beschreven onder punt 14. van dit hoofdstuk. Of er sprake is van transactiekosten is afhankelijk van onder andere de markt, de verhouding tussen vraag en aanbod en de relatieve omvang van de transactie. Wij kunnen deze kosten daarom niet vooraf en niet achteraf laten zien.

Overig

19. Welke btw-regels zijn er voor beleggingsdienstverlening?

Over diensten die een bank levert in Nederland is in principe btw verschuldigd. Uitzondering hierop zijn de diensten die zijn vrijgesteld van btw, zoals bepaalde diensten met betrekking tot *beleggingen*, kredietverlening en betalingsverkeer.

Als in deze brochure achter een kostenpost staat dat het inclusief btw is, dan zijn de kosten in beginsel belast met 21% btw en de btw is dan bij de prijs inbegrepen. Nederlandse btw is in beginsel alleen verschuldigd als de dienst in Nederland plaatsvindt. In geval van internationale dienstverlening moet voor de toepassing van de btw-wetgeving daarom nader worden beoordeeld waar de dienst plaatsvindt. Om te bepalen of een dienst volgens de btw-wetgeving in Nederland plaatsvindt (en de bank dus btw in rekening moet brengen), gelden de volgende hoofdregels.

Diensten business-to-business

Als de bank de dienst verleent aan een ondernemer met een btw-identificatienummer, dan is de plaats van dienst het land waar deze ondernemer is gevestigd. De btw-wetgeving van dat land is dan van toepassing. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een ondernemer in Engeland. Dan is de btw-wetgeving van Engeland van toepassing. Op de factuur staat dan 'reverse charge'. Dit betekent door de ondernemer in Engeland Engelse btw moet worden afgedragen.

Diensten business-to-consumer

Verleent een bank een dienst aan een particuliere klant of vennootschap die zich voor de btw niet als ondernemer kwalificeert (geen btw-identificatienummer)? Dan is de plaats van dienst het land waar de dienstverlener is gevestigd van toepassing. In dit geval vindt de dienst plaats in Nederland en brengen wij Nederlandse btw in rekening. Deze regel geldt alleen als de (particuliere) afnemer van de dienst in de Europese Unie woont of is gevestigd. Woont de afnemer niet in de Europese Unie? Dan is er geen Nederlandse btw verschuldigd.

Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Frankrijk woont. Dan is de plaats van dienst Nederland en wordt Nederlandse btw in rekening gebracht.

Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Canada woont. Dan is de plaats van dienst Canada en wordt geen Nederlandse btw in rekening gebracht.

20. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?

Wij mogen de kosten voor onze dienstverlening voor beleggingsadvies op elk moment aanpassen. Wij laten u dat minimaal 30 dagen voordat de aanpassing ingaat weten. Bent u het niet eens met een aanpassing? Dan kunt u de beleggingsrelatie met ons beëindigen door ons een ondertekende brief of een e-mail te sturen.

21. Wat moet u nog betalen als de overeenkomst eindigt?

Is de *overeenkomst* beëindigd? En hebt u vooraf kosten betaald voor ná de datum van beëindiging? Dan zijn wij niet verplicht om die kosten aan u terug te betalen. Moest u nog kosten betalen over de periode tot aan de datum waarop de *overeenkomst* is beëindigd? Dan moet u die nog steeds aan ons betalen. U moet na beëindiging nog wel variabele kosten betalen, bijvoorbeeld voor het verkopen van bepaalde *beleggingen*.

4. Overige voorwaarden

Inleiding

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?
2. Bent u een professionele belegger?
3. Bent u een professionele belegger en er verandert iets in uw situatie?

Bewaring en administratie

4. De bewaring en administratie van uw beleggingen
5. Waardering van uw beleggingen
6. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?
7. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?
8. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.
9. Wat is een class action?

Geven en uitvoeren van opdrachten

10. Hoe geeft u ons een opdracht?
11. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?
12. Welk type orders kunt u opgeven?
13. Hoe voeren wij uw opdrachten uit?
14. Hoe verwerken wij uw opdrachten?
15. Welke informatie over uw beleggingen krijgt u van ons?

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties

16. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?
17. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?
18. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?
19. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?
20. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?
21. Wat is een marginverplichting?
22. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?
23. Kunt u ongedekt callopties schrijven?
24. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?
25. Is Van Lanschot uw tegenpartij bij handel in beursopties?

Overige informatie

26. Wie is er verantwoordelijk?
 27. Wat houdt ons pandrecht in?
 28. Informatie over beurskoersen
 29. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?
 30. Wat moet u doen als u een 'US-person' bent en belegt in niet-Amerikaanse beleggingsfondsen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke afspraken wij nog meer met elkaar maken. Deze gaan onder meer over het soort belegger dat u bent en wat u moet doen als er iets verandert in uw persoonlijke situatie. Verder kunt u lezen hoe wij uw *beleggingen* administreren en bewaren. Ook spreken wij af hoe wij contact hebben met elkaar en hoe u orders aan ons door kunt geven.

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

In de *wet* staan verschillende soorten beleggers genoemd. Per soort is voorgeschreven welk niveau van bescherming de belegger moet krijgen. Deze bescherming houdt niet in dat de belegger wordt beschermd tegen koersverlies. De *wet* gaat vooral over de hoeveelheid en inhoud van de informatie die wij moeten geven aan de belegger. De Professional Desk verleent alleen beleggingsadvies aan professionele beleggers per se of professionele beleggers op verzoek (opt-up). In de *overeenkomst* staat welke soort belegger u bent.

2. Bent u een professionele belegger?

Wij vragen u om informatie om te beoordelen of de dienstverlening voor beleggingsadvies voor u passend is en om u goed beleggingsadvies te geven. Zo vragen wij wat uw financiële positie is en wat u met uw *beleggingen* wilt bereiken (uw doelstelling). Het is uw verantwoordelijkheid om ons de juiste informatie te geven. Wij hoeven niet te controleren of de informatie die u ons geeft klopt. Geeft u ons niet alle informatie die wij nodig hebben, of is de informatie die u ons geeft niet juist? Dan kan het zijn dat wij u geen beleggingsadvies kunnen geven of u zelfs verkeerd advies geven. Wij mogen aannemen dat u over voldoende kennis en ervaring beschikt om de relevante beleggingsrisico's te begrijpen. Soms gaan wij er van uit dat u in staat bent om alle gerelateerde beleggingsrisico's die in overeenstemming zijn met uw beleggingsdoelstellingen financieel kunt dragen. Daarnaast verstrekken wij u mogelijk minder informatie over de aard en de risico's verbonden aan bepaalde *beleggingen* die wij u adviseren.

3. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Verandert er iets in uw financiële of persoonlijke situatie? Dan moet u dit meteen doorgeven aan uw beleggingsspecialist. Elke vijf jaar vragen wij u of er wijzigingen zijn geweest in uw persoonlijke situatie. Wij verwachten dat u ons de gevraagde informatie verstrekt om de geschiktheid van de dienstverlening opnieuw te kunnen beoordelen, anders kunnen wij onze dienstverlening aan u niet continueren.

Bewaring en administratie

4. De bewaring en administratie van uw beleggingen

Wanneer u een *effectenrekening* opent, geeft u ons de opdracht om:

- uw *beleggingen* voor u te bewaren,
- administratieve beheerhandelingen te verrichten die met uw *beleggingen* te maken hebben,
- uw *beleggingen* op uw *effectenrekening* te administreren.

Er zijn verschillende administratieve beheerhandelingen (wij noemen dit 'corporate actions') die met uw *beleggingen* te maken hebben.

- Het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden.
- Het uitoefenen en verkopen van claimrechten (ook wel claims genoemd); in het geval van een claimmissie.

- Het verrichten van conversiehandelingen; dit zijn handelingen die wij voor u kunnen uitvoeren in bepaalde situaties, bijvoorbeeld bij het ingaan op een openbaar bod, het omwisselen van warrants of converteerbare obligaties in aandelen, het laten uitkeren van keuzedividend in aandelen of in geld en dergelijke.
- Het administratief verwerken van de gevolgen van een overname of fusie van de uitgever van uw belegging.
- Het registreren van uw belegging, waardoor u bijvoorbeeld kunt deelnemen aan een aandeelhoudersvergadering. U behoudt zelf het stemrecht over uw *beleggingen*. Wij stemmen niet namens u.

Aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions

Wij maken onderscheid tussen aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions. Bij eenvoudige corporate actions vindt er alleen een afwikkeling van de corporate action plaats, bijvoorbeeld uitkering van dividend, naamswijziging of aflossing van een obligatie. Bij ingewikkelde corporate actions kunnen wij u vragen om een keuze te maken, bijvoorbeeld een openbaar bod, claimemissie of een overname of fusie met een keuzemogelijkheid.

Informatievoorziening bij aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions
In onze informatievoorziening maken wij onderscheid tussen aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige *beleggingen*. Onder overige *beleggingen* vallen bijvoorbeeld aandelen van vennootschappen van buiten de Europese Unie, obligaties en beleggingsfondsen.

Aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen

Wij informeren u actief over aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions met betrekking tot aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen, zoals voortvloeit uit Europese regelgeving inzake aandeelhoudersrechten. Wij informeren u, voor alle Europese beursgenoteerde vennootschappen waar u direct aandeelhouder van bent, zo snel als mogelijk nadat wij informatie over de corporate action ontvangen. Wij informeren u via een notificatie per email met een verwijzing naar online bankieren voor meer informatie. Wilt u deze notificaties liever niet ontvangen? U kunt de berichtgeving hiervoor uitzetten in online bankieren. Er wordt dan ook geen informatie opgeslagen in online bankieren. Beschikt u nog niet over online bankieren en wenst u de notificaties en bijbehorende berichten wel te ontvangen? Dan dient u online bankieren aan te vragen. Als u dat niet doet dan gaan wij er vanuit dat u deze berichten niet wenst te ontvangen. Wanneer er sprake is van een ingewikkelde corporate action, bijvoorbeeld wanneer een onderneming u de mogelijkheid biedt om een keuze te maken, ontvangt u naast de notificatie ook nog een aparte brief. Deze kunnen wij u ook digitaal versturen.

Aandelen van niet-Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige beleggingen

Voor corporate actions van niet-Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige *beleggingen* geldt dat wij u in de meeste gevallen alleen informeren bij meer ingewikkelde corporate actions, mits wij de informatie via onze kanalen tijdig en volledig ontvangen. U ontvangt hierover een brief. Deze kunnen wij u ook digitaal versturen. Wij zijn alleen verplicht u de informatie te geven die wij via onze eigen informatiekkanalen krijgen over uw *belegging*.

Uitoefening van uw rechten

Als u een keuze kunt maken dan kunnen wij u vragen om een instructie. Wij kunnen dan aangeven wat wij doen als u vóór een bepaalde datum niets laat weten. Hebben wij uw instructie niet vóór de aangegeven datum ontvangen? Dan voeren wij de corporate action uit op de manier waarvan wij denken dat die voor u het beste is en die wij aan u hebben aangegeven. Wij houden daarbij rekening met vergelijkbare gevallen. Wij gaan er in dat geval vanuit dat u ons daarvoor toestemming hebt gegeven. Er wordt bijvoorbeeld een openbaar bod uitgebracht op één van uw *beleggingen* en wij hebben aangegeven dat wij uw *beleggingen* aanmelden. Dan mogen wij dat doen, tenzij u vóór een bepaalde datum hebt aangegeven dat niet te willen. Wij zijn overigens niet verplicht om dat te doen.

Bij eenvoudige corporate actions kunt u ervoor kiezen om ons een standaardinstructie te geven, zodat u niet voor elke corporate action apart uw keuze hoeft door te geven. Bij een keuzedividend van buitenlandse *beleggingen* hanteren wij altijd een uitbetaling in geld. Bij ingewikkelde corporate actions is het niet mogelijk om een standaardinstructie op te geven en vragen wij u apart om uw keuze aan ons door te geven.

Verwerking van corporate actions

Als wij corporate actions voor u verwerken, dan ontvangt u altijd een nota waarin we de detailgegevens bevestigen. Afhankelijk van uw voorkeur ontvangt u deze via online bankieren of per post.

Bewaring

Wij mogen voor uw rekening en risico derden inschakelen bij de bewaring van uw *beleggingen*, zoals een (buitenlandse) bank of centrale bewaarinstelling. Wij kiezen die derden zorgvuldig. Als die keuze zorgvuldig is gedaan en u lijdt toch schade, dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk. Natuurlijk helpen wij u de schade zoveel mogelijk te beperken. Wilt u beleggen in een land waar we geen buitenlandse bank als partner hebben? En worden we door uw keuze voor een *belegging* gedwongen tot het aangaan van een relatie met een niet door ons geselecteerde derde? Dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk.

5. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?

U kunt ons machtigen om voor bepaalde landen bronbelasting terug te vorderen.

Bronbelasting wordt geheven op dividend en couponinkomsten in het land waarin de uitgevende instelling gevestigd is. Deze bronbelasting wordt direct bij uitbetaling afgedragen aan de belastingdienst in het land van de uitgevende instelling. Ter voorkoming van dubbele belastingheffing heeft Nederland met diverse landen belastingverdragen afgesloten. Als een dergelijk belastingverdrag hierin voorziet kan het tarief van de geheven bronbelasting verminderd worden.

In de praktijk komt het nogal eens voor dat in het buitenland meer belasting wordt ingehouden dan op basis van het verdrag tussen Nederland en het desbetreffende land is toegestaan. Afgesproken is bijvoorbeeld dat het desbetreffende land de dividenden voor 15% mag belasten. Dit land houdt echter geen rekening met het verdrag en houdt 30% dividendbelasting in. Hiervan kan 15% verrekend worden zoals afgesproken in het verdrag. Het overige percentage kunt u, of wij namens u, terugvragen bij de belastingautoriteiten van het desbetreffende land.

Er zijn verschillende vormen van belastingvermindering:

- Volledige of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron van belasting op dividend- en couponuitkeringen.
- Terugvorderen van bronbelasting voor zover het betaalde bedrag aan bronbelasting hoger is dan het verdragspercentage.

U kunt ons machtigen om jaarlijks de belasting voor u terug te vorderen. Waar mogelijk realiseren wij vrijstelling of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron. Indien dit niet mogelijk is dan proberen wij voor u de belasting terug te vorderen die boven het verdragstarief is ingehouden. De machtiging komt te vervallen bij het beëindigen van de overeenkomst. Wij vorderen na het beëindigen van de overeenkomst nog 1 keer de bronbelasting voor u terug. Daarna verrichten wij geen verdere werkzaamheden meer voor u. Wel storten wij de eerder teruggevorderde bronbelasting die wij nog ontvangen aan u door, als uw tegenrekening nog bij ons bekend is.

Wij vorderen pas geld terug als u minimaal EUR 100,- (na aftrek van externe kosten) per dividend of couponbetaling kan vorderen.

Per land gelden er specifieke regels en of uitzonderingen. Deze wijzigen ook regelmatig vandaar dat wij hiervoor een aparte TaxServicesWijzer voor u hebben gemaakt. Deze kunt u vinden op onze website www.vanlanschot.nl onder voorwaarden.

Het terugvorderen van bronbelasting kan vaak moeizaam verlopen. Soms vraagt de buitenlandse fiscale autoriteit aanvullen informatie of verzwaart zij condities. Al wij de terugvordering opstarten, dan kunnen wij geen garantie geven voor het slagen ervan. Terugvordering is slechts mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

Vrijstelling aan de bron

Voor de Verenigde Staten en Canada hebben wij vrijstelling aan de bron verkregen. Dat betekent dat u op het dividend voor deze landen minder of geen belasting hoeft af te dragen, afhankelijk van o.a. het belastingverdrag, uw (fiscale) status en ingezetenschap. Voor andere landen kennen wij geen vrijstelling. Voor Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, België en Spanje geldt dat wij uitsluitend bronbelasting kunnen terugvorderen. Terugvordering is alleen mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

6. Waardering van uw beleggingen

Wij gebruiken bij de waardering van de *beleggingen* in uw portefeuille, als deze beschikbaar is, de slotkoers van de laatste handelsdag op de *beurs* waar het product officieel genoteerd staat. Als deze slotkoers niet beschikbaar is, maken we gebruik van de biedkoers van dezelfde beursplaats. Is ook de biedkoers niet bekend? Dan raadplegen wij alternatieve bronnen, zoals andere beurzen of de uitgevende instelling. De bron is niet zichtbaar op uw positieoverzichten.

7. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?

Bij bewaring van uw *beleggingen* door een derde worden die *beleggingen* voor uw rekening en risico bewaard in een algemeen effectendepot op onze naam. Deze derde doet ook voor uw rekening en risico de administratie van uw *beleggingen*. Ook die derde is niet verplicht de nummers van uw *beleggingen* te administreren. Rente en uitkeringen over uw *beleggingen* die wij van de derde ontvangen, geven we aan u.

8. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.

Wij mogen weigeren om bepaalde *beleggingen* voor u te bewaren. Wij hoeven hier geen reden voor te geven. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als u uw *beleggingen* van een andere bank wilt overboeken naar ons. Heeft die andere bank uw *beleggingen* naar ons overgeboekt om deze voor u te bewaren en hebt u op dat moment nog geen *overeenkomst* getekend? Dan retourneren we al uw *beleggingen* na vijf werkdagen aan de leverende bank. Tenzij u binnen die termijn alsnog een *overeenkomst* hebt ondertekend.

9. Wat is een class action?

Een class action is een juridische procedure die gevoerd wordt door een groep beleggers die belegd hebben in een bepaalde belegging. Meestal wordt een class action gevoerd tegen de uitgevende instelling van die belegging. Is er een class action of een (juridische) procedure die vergelijkbaar is met een belegging die u hebt? Dan hoeven wij u dit niet te laten weten. Wij bepalen zelf wanneer we deze informatie wel aan u doorgeven. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, behalve als we zelf een grote fout hebben gemaakt of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Geven en uitvoeren van opdrachten

10. Hoe geeft u ons een opdracht?

We verwerken uw opdrachten die te maken hebben met uw *beleggingen* alleen als u ze op één van de volgende manieren aan ons doorgeeft.

- Schriftelijk
- Telefonisch

Wilt u een opdracht op een andere manier aan ons doorgeven, bijvoorbeeld per e-mail? Dan moet u daarvoor eerst toestemming aan ons vragen. Als we uw aanvraag bij uitzondering goedkeuren, dan bevestigen wij dit aan u. Voor het doorgeven van opdrachten per e-mail geldt dat u de risico's die verbonden zijn aan het doorgeven van opdrachten op deze manier voor uw rekening neemt. U kunt hierbij denken aan het risico dat wij uw orders niet tijdig opmerken, waardoor u mogelijk een gunstig aan- of verkoopmoment mist.

11. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?

Dan voeren wij de opdracht niet uit. Het kan ook zijn dat de opdracht om een andere reden niet acceptabel is, bijvoorbeeld omdat ze onvolledig is. Ook in dat geval voeren wij uw opdracht niet uit. Wij nemen in deze gevallen contact met u op.

12. Welk type orders kunt u opgeven?

U kunt op drie manieren orders aan ons doorgeven. Wij leggen hieronder de drie meest gebruikelijke ordertypen uit. Deze ordertypen zijn overigens niet voor alle *beleggingen* mogelijk. Wilt u informatie over andere ordertypen neemt u dan contact op met uw beleggingsspecialist van de Professional Desk.

Bestens-orders

Als u een bestens-order opgeeft, dan geeft u aan dat de order tegen de eerstvolgende koers tot en met volledige uitvoering uitgevoerd moet worden. Beleggingsfondsen kunnen alleen bestens opgegeven worden.

Limietorders

Als u een limietorder opgeeft, dan geeft u aan welke koers u minimaal wilt ontvangen bij verkoop of maximaal wilt betalen bij aankoop. Als u een limiet meegeeft aan uw order, dan kan het zijn dat wij uw opdracht niet direct uitvoeren. Zo'n opdracht blijft geldig tot het moment dat wij deze kunnen uitvoeren. Als de opdracht na een bepaalde periode nog niet is uitgevoerd, dan vervalt deze. Die periode bepaalt de bank. Toekenning van dividend of claimrechten kan ervoor zorgen dat de koers van het financiële instrument wijzigt. Houdt u daarmee bij het opgeven van uw limiet geen rekening? Dan kunt u contact met ons opnemen om de limiet die u hebt opgegeven daarvoor aan te passen. In sommige gevallen nemen wij daarover contact met u op. U kunt natuurlijk ook besluiten om uw opdracht in te trekken. U kunt limietorders opgeven voor de beursdag waarop u de order opgeeft. Ook kunt u een limietorder opgeven voor een langere termijn (doorlopende order). Als u een dagorder opgeeft, geldt de order alleen voor die dag. Tenzij we iets anders met u hebben afgesproken.

Stop loss orders

Als u een 'stop loss' order opgeeft, dan geeft u aan bij welke prijs uw order moet ingaan en niet eerder. Bij een verkooporder geeft u een 'trigger' limiet op die lager ligt dan de huidige koers. Op het moment dat de koers van het aandeel daalt tot de door u opgegeven 'trigger' wordt de order een bestens-order. Als het een aankooporder betreft geeft u een 'trigger' limiet op die hoger ligt dan de huidige koers. Pas vanaf het moment dat de koers van het aandeel stijgt tot de door u opgegeven 'trigger' handelt u en wordt de order een bestens-order.

Wij mogen op elk moment ordertypes toevoegen of ordertypes niet meer toestaan. Wij sturen u dan van tevoren daarover een bericht.

13. Hoe voeren wij uw opdrachten uit?

Wij willen voor onze klanten het best mogelijke resultaat bereiken als zij opdracht geven voor het aan- of verkopen van een bepaalde belegging. Hiervoor hebben wij een beleid opgesteld. Wij noemen dit het Orderuitvoeringsbeleid. U kunt dit beleid lezen in hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*. Als wij opdrachten voor u uitvoeren, zijn de kosten en de risico's voor u. Behalve als we met u hebben afgesproken dat dat niet zo is.

Vinden we uw opdracht niet duidelijk genoeg? Dan vragen we om meer informatie. We mogen intussen wachten met het uitvoeren van uw opdracht, totdat we de gevraagde informatie hebben gekregen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan.

Wij mogen uw opdracht combineren met de opdrachten van andere klanten. Wij doen dit alleen als het niet nadelig is voor u, maar dit kunnen we niet garanderen. Het kan zijn dat een gecombineerde opdracht maar voor een deel wordt uitgevoerd. In dat geval verdelen we het resultaat over de verschillende klanten. U krijgt dan het percentage van dat deel van de opdracht dat we wel hebben uitgevoerd, tegen de gemiddelde koers.

Wij houden bij welke opdrachten u ons hebt gegeven. Dat doen we schriftelijk, digitaal of allebei. Op het moment dat u ons een opdracht geeft, moet u ervoor zorgen dat u voldoende bestedingsruimte hebt om de opdracht te kunnen uitvoeren. Als uw bestedingsruimte te klein is, voeren we uw opdracht niet uit. Ook niet gedeeltelijk. Gebruikt u een effectenkrediet, dan houden we rekening met de dekkingswaarde. We laten het u zo snel mogelijk weten als we besluiten uw opdracht niet uit te voeren. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, alleen als we zelf een grote fout maken of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt. Merken of vermoeden wij dat u bij het geven van uw opdracht gebruik hebt gemaakt van voorkennis? Of vermoeden wij dat u op een andere manier handelt in strijd met de regelgeving voor marktmisbruik? Dan zijn wij verplicht dit door te geven aan de Autoriteit Financiële Markten. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan. Wij stellen u van dergelijke meldingen niet op de hoogte.

14. Hoe verwerken wij uw opdrachten?

Uw *beleggingen* staan geadministreerd op uw *effectenrekening*. Door het uitvoeren van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of verkopen, worden *beleggingen* van uw *effectenrekening* bij- of afgeschreven. Het moment dat wij *beleggingen* bij- of afschrijven valt samen met het moment dat we het geld van of op uw *effectenrekening* overschrijven voor het bedrag waarop u recht hebt of dat u moet betalen. Dat bedrag staat op uw transactienota.

Vindt er een wijziging plaats in uw *beleggingen* die niet het gevolg is van de uitvoering van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of te verkopen? Dan verwerken wij die ook op uw *effectenrekening*. Bijvoorbeeld een wijziging die het gevolg is van uw opdracht om *beleggingen* weg te boeken naar een andere bank of die te maken heeft met administratieve beheerhandelingen die we voor u verrichten.

U geeft ons toestemming om af te boeken van uw *effectenrekening*:

- alle kosten die u moet betalen en
- alle *beleggingen* die u moet leveren als uw opdracht tot verkoop van *beleggingen* wordt uitgevoerd.

U zorgt ervoor dat er altijd genoeg geld op uw *effectenrekening* staat om uw opdrachten te kunnen uitvoeren of om andere werkzaamheden uit te voeren die horen bij uw *beleggingen*.

15. Welke informatie over uw uitgevoerde opdracht krijgt u van ons?

Van iedere opdracht die voor u is uitgevoerd, ontvangt u een transactienota. Deze nota kunt u schriftelijk of digitaal binnen online bankieren ontvangen, afhankelijk van wat we met u hebben afgesproken. Behalve als we iets anders met u hebben afgesproken. U krijgt deze transactienota op de eerste werkdag nadat de opdracht

is uitgevoerd. Hierop staan de belangrijkste gegevens van de transactie. U moet iedere transactienota en ieder ander bericht dat u van ons krijgt over uw *beleggingen* meteen controleren op juistheid. Als het om een transactienota gaat, controleert u in ieder geval het volgende.

- Hebt u de opdracht inderdaad aan ons gegeven?
- Hebben we de opdracht uitgevoerd zoals u hem aan ons gegeven hebt?

Denkt u dat er iets niet klopt? Dan moet u ons dit meteen laten weten. Wij kunnen u vragen om een schriftelijke bevestiging hiervan. U moet dit doen binnen twee maanden nadat u ons bericht hebt ontvangen. Daarna gaan we ervan uit dat u het eens bent met ons bericht.

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties

16. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?

De regels voor het verwerken van uw opdrachten onder het kopje 'Geven en uitvoeren van opdrachten' gelden ook voor opties verhandeld via de beurs. In aanvulling hierop gelden de regels zoals opgenomen in dit deel van de *voorwaarden*. Van belang bij beursopties is dat u rekening houdt met de handelstijden, positielimieten, uitoefenlimieten, looptijden en marginverplichting. Al deze punten kunnen per optie verschillend zijn en zijn afhankelijk van de beurs waar de optie wordt verhandeld. Voordat u opdrachten geeft voor opties is het belangrijk dat u de kenmerken en risico's van opties en optie strategieën begrijpt. Daartoe dient u de Complexe BeleggingenWijzer goed te lezen. Deze kunt u vinden op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer of u kunt de Wijzer bij ons op vragen.

Tevens dient u voordat u een opdracht voor opties kunt geven in het bezit te zijn van een actieve Legal Entity Identifier-nummer (LEI). U kunt deze opvragen bij de Kamer van Koophandel. Meer informatie over LEI vindt u op vanlanschot.nl/lei-nummer.

17. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?

Bestens-orders voor beursopties hebben een looptijd van één dag, tenzij u een andere datum opgeeft. Orders met een limiet hebben een looptijd van 14 dagen, tenzij u een andere looptijd opgeeft. Deze uiterste datum kan altijd maar maximaal 14 kalenderdagen na de opdrachtdatum liggen. De looptijd van uw order eindigt ook als de optie expireert. Niet alle beursopties expireren op hetzelfde tijdstip. Dat kan per *beurs* verschillen. Indien de *beurs* waarop uw optie wordt verhandeld de handelseenheden en/of uitoefenprijzen van een optieserie wijzigt, dan roeyen wij lopende orders in deze series. U dient dan zelf een nieuwe order in te leggen.

18. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?

Door te beleggen in opties die verhandeld worden via een *beurs*, accepteert u de regels van die beurs over positielimieten en uitoefenlimieten. Als de betreffende beurs deze regels of andere regels wijzigt dan gelden die ook voor uw optie. Bijvoorbeeld als er een verandering is in de onderliggende waarde van een optie.

Als de *beurs* maatregelen neemt in buitengewone situaties dan gelden deze maatregelen ook voor u. Dit geldt ook voor onze eigen maatregelen die wij moeten nemen in buitengewone situaties. Deze maatregelen dienen ter bescherming van uzelf, van ons, onze andere klanten en/of een adequate marktwerking. Wij zijn voor de gevolgen van deze maatregelen niet aansprakelijk.

Deze regels kunnen per *beurs* en land verschillend zijn. U vindt de regels meestal op de website van de betreffende beurs. De wettelijke regels van het land waar de beurs gevestigd is hebben ook invloed op de regels. U kunt informatie over beide ook aan ons vragen. Deze regels wijzigen regelmatig. Het is daarom verstandig om deze regels regelmatig te raadplegen of op te vragen.

19. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?

U kunt

- opties laten aflopen (expireren)
- opties sluiten of
- tussentijds worden aangewezen (assignment)
- uw recht uitoefenen (exercisen)

Een optie loopt af (expireert) als u niets doet. De gevolgen daarvan kunnen verschillen afhankelijk van of uw optie 'in-' of 'out-of-the-money' is en of u een beursoptie heeft geschreven (verkocht) of gekocht.

U kunt ook besluiten om zelf uw optie voor expiratie te sluiten. Dan geeft u zelf een koop of verkoop opdracht. Daarmee voorkomt u dat de beurs u mogelijk aanwijst op expiratie. Het kan ook echter zijn dat u tussentijds al wordt aangewezen. Hierover vindt u hieronder meer informatie.

20. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?

Wat wij doen is afhankelijk van welk type optie u heeft en of u wordt aangewezen. Hieronder ziet u een overzicht.

Welke opties sluiten wij voor u?

Wij sluiten longposities voor u. Dit doen wij niet als u voor Nederlandse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een andersluidende opdracht geeft. Daarmee kiest u ervoor om de afwikkeling van deze longposities in eigen hand te nemen. U kunt tot 16.00 uur op de betreffende handelsdag alsnog een opdracht geven om de posities te sluiten. In het geval u dat niet doet, dient u zich bewust te zijn van de mogelijke gevolgen. Wanneer een longpositie 'in-the-money' is, zal deze expireren. Als dit leidt tot een tekort aan geld op uw *effectenrekening*, dan zullen wij in overleg met u deze situatie oplossen. In het geval dat er een shortpositie ontstaat in uw portefeuille, gaan wij op de eerst mogelijke gelegenheid over tot aankoop van de onderliggende waarde voor uw rekening en risico.

Welke opties sluiten wij niet voor u?

Shortposities worden zonder uw uitdrukkelijke opdracht niet gesloten. Openingstransactie die op de laatste dag van handel worden opgegeven, worden niet voor u automatisch door ons gesloten. Evenmin sluiten wij index-opties voor u. Dit doen wij niet omdat deze automatisch afgewikkeld worden, de zogenaamde cash-settlement.

Wilt u uw optie uitoefenen/exercisen?

Dan dient u zelf voor Nederlandse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een opdracht aan ons te geven.

Wat doen wij als u tussentijds of bij expiratie wordt aangewezen?

Als u beursopties heeft geschreven (verkocht) dan heeft u een plicht en kunt u worden aangewezen. Een dergelijke aanwijzing houdt in dat degene die de beursoptie heeft gekocht (de houder van het recht) zijn recht uitoefent. U bent dan verplicht om de onderliggende waarde, bijvoorbeeld aandelen, te verkopen (bij een calloptie) of te kopen (bij een putoptie). Voor de verplichting tot het leveren/afnemen van de onderliggende waarde hanteren wij het at random-systeem (willekeurig). Dit betekent dat wij zonder voorkeur een beursoptie van een van onze klanten met die beursoptie aanwijzen. Wij informeren u zo snel mogelijk als u bent

aangewezen. Wij maken onmiddellijk voor uw rekening een verkoop/aankoopnota voor de onderliggende waarde op basis van de uitoefenprijs. Is de door u aangehouden onderliggende waarde niet of niet in voldoende mate als dekking voor de geschreven callopties aanwezig dan gaan wij over tot aankoop van de onderliggende waarde voor uw rekening en risico om te zorgen dat u aan uw verplichtingen kunt voldoen.

U betaalt de kosten die aan de assignment en daaropvolgende afwikkeling verbonden zijn. Deze kosten kunnen hoger zijn dan de waarde of de opbrengst. Een dergelijk verlies is voor uw rekening. Wij zijn niet verplicht om u voorafgaand aan de expiratedatum te waarschuwen voor dat risico.

21. Wat is een marginverplichting?

Dit is de zekerheid die u bij ons moet aanhouden voor de verplichting die voortvloeit uit een geschreven (verkochte) beursoptie. Deze marginverplichting is uitgedrukt in geld. Wij bepalen de hoogte van de margin die u moet aanhouden. Wij mogen dit bedrag op ieder moment als wij dit noodzakelijk vinden, voor uw of onze bescherming, aanpassen.

U kunt de marginpercentages die wij hanteren vinden op de website onder de productvoorwaarden van Beleggingsadvies Professionals. Wilt u weten hoe wij de margin berekenen? Dan kunt u dit nalezen in de Complexe BeleggingenWijzer.

22. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?

U kunt geld aanhouden op uw effectenrekening of een krediet opnemen op basis van uw *beleggingen* of een combinatie van beide. U dient altijd direct margin bij te storten als wij hier om vragen. U kunt zelf kijken hoe hoog uw margin is door uw portefeuille te raadplegen via Mijn Van Lanschot. U kunt het ook aan ons vragen. Lukt het u niet om margin bij te storten? Dan sluiten wij (een gedeelte van) uw posities. Hiervoor hebben wij geen toestemming van u nodig.

23. Kunt u ongedekt callopties schrijven?

Nee, u kunt bij ons alleen een calloptie schrijven als deze gedekt is. Dat willen zeggen dat u over voldoende onderliggende waarde (stukken of margin bij indexopties) beschikt.

24. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?

Als wij hebben vastgesteld dat u een dekkingstekort heeft, dan waarschuwen wij u. Dit doen wij schriftelijk, maar dat mogen wij ook per e-mail of telefonisch doen. U moet er voor zorgen dat het dekkingstekort binnen vijf werkdagen is opgeheven. De periode start op de eerste werkdag die vermeld staat in de brief of e-mail waarin wij u waarschuwen voor het dekkingstekort of de werkdag waarop wij u bellen. U dient het dekkingstekort op te lossen door zelf opdracht te geven om *beleggingen* te verkopen, geld bij te storten en/of lopende opties te sluiten. U kunt geen nieuwe kooporders of andere optie-orders geven waardoor het dekkingstekort toeneemt. Heeft u op de vijfde werkdag nog een dekkingstekort? Dan mogen wij zelf beslissen welke maatregelen wij nemen en in welke volgorde wij dat doen. Bijvoorbeeld het sluiten van optieposities, het verkopen van uw *beleggingen* of een deel daarvan of het laten vervallen van uw lopende koop opdrachten.

25. Is Van Lanschot uw tegenpartij bij handel in beursopties?

Nee, wij zijn niet uw tegenpartij. Wij zijn bij de uitvoering van beursopties uw tussenpersoon. Dit begrip en de bescherming van uw opties staan in hoofdstuk 3b van de Wet giraal effectenverkeer. Welke bescherming deze wet u biedt kunt u verder nalezen op www.vanlanschot.nl/wet-giraal-effectenverkeer.

Overige informatie

26. Wie is er verantwoordelijk?

De werkzaamheden die wij verrichten in verband met de beleggingsdiensten die wij aan u verlenen, zijn voor uw risico en komen voor uw rekening. Dat geldt niet als we iets anders met u hebben afgesproken. Wij zijn verplicht ons best te doen om aan alle verplichtingen te voldoen die staan beschreven in deze *voorwaarden* en de overeenkomsten die daarmee te maken hebben.

Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die u lijdt doordat u belegt, zoals waardedaling van uw *beleggingen* of winst die u misloopt. Behalve als vast komt te staan dat wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als u schade hebt door een fout waarvoor wij verantwoordelijk zijn (toerekenbare tekortkoming). Is er een andere partij aan wie wij schade moeten vergoeden die zij geleden heeft als gevolg van beleggingsdiensten die we aan u hebben verleend? Dan moet u ons die schade betalen. Dat geldt alleen als juridisch komt vast te staan dat wij die schade aan een derde moeten vergoeden.

Soms kunnen we uw opdracht niet meteen uitvoeren, bijvoorbeeld als het ordersysteem het niet doet of als er een andere technische storing is. Wij zijn dan niet aansprakelijk voor schade die daardoor ontstaat, behalve als wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als de schade ontstaat door een grote fout van ons.

27. Wat houdt ons pandrecht in?

U geeft ons de zekerheid dat u ons alles betaalt wat u aan ons verschuldigd bent. Dat doet u door middel van het vestigen van een pandrecht op bepaalde goederen. U geeft ons dat pandrecht voor alle schulden die u aan ons nu hebt en in de toekomst zult hebben. Als u akkoord gaat met deze *voorwaarden*, wordt het pandrecht automatisch gevestigd. U hoeft daarvoor niet steeds een aparte akte te tekenen. Leest u ook artikel 24 van de Algemene Voorwaarden Van Lanschot.

U vestigt een pandrecht op de volgende goederen.

- Alle *beleggingen* die wij voor u bewaren of in de toekomst gaan bewaren.
- Alle vorderingen uit hoofde van *beleggingen* die u hebt op de *beleggersgiro*.
- Al het geld op uw *effectenrekening*, op andere rekeningen en al het andere dat u nog van ons krijgt of zult krijgen.

Onder het pandrecht vallen ook alle goederen die in de plaats komen van en de vorderingen die u krijgt in verband met de *beleggingen* die hierboven zijn genoemd. Bijvoorbeeld nieuwe aandelen na een splitsing, dividenden of claimrechten. Door het toevoegen van die goederen aan uw *beleggingen* wordt het pandrecht gevestigd. Ook wordt daarmee mededeling van het pandrecht gedaan aan ons of de *beleggersgiro*. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effectenfinancieringstransactie.

Niet onder het pandrecht vallen de *beleggingen* die u bij ons alleen voor bepaalde bijzondere doelen in bewaring hebt gegeven. Bijvoorbeeld voor:

- het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden,
- het krijgen van nieuwe couponbladen of dividendbladen,
- het doen van conversiehandelingen,
- het bijwonen van vergaderingen, zoals een jaarvergadering.

U geeft hierbij een volmacht aan ons om alle handelingen uit te voeren die nodig of wenselijk zijn om het pandrecht te vestigen. Deze volmacht geeft u zonder voorwaarden en kunt u niet intrekken. Daarnaast verleent u uw medewerking om het hierboven beschreven pandrecht te vestigen als wij die medewerking van u nodig hebben en u daarom vragen.

28. Informatie over beurskoersen

Wij kunnen u informatie geven over beurskoersen, maar zijn niet verplicht om dat te doen. Krijgt u van ons informatie over beurskoersen en lijdt u of iemand anders daardoor schade? Dan zijn wij niet verantwoordelijk voor deze schade.

29. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?

Wij hebben een overeenkomst gesloten met de Amerikaanse belastingdienst op basis waarvan wij een verlaagd belastingtarief in mogen houden op uitkeringen (dividenden en rentecoupons) door Amerikaanse *beleggingen*. Of dat verlaagde tarief kan worden ingehouden en de hoogte daarvan is afhankelijk van het land waar u woont en van de vraag of u gerechtigd bent tot de voordelen van het betreffende belastingverdrag.

Natuurlijke personen

Daarnaast is het van belang of u 'US-person' bent. Wilt u weten of u 'US-person' bent? Dan adviseren wij u contact op te nemen met uw fiscaal adviseur. Op grond van de afspraken met de Amerikaanse belastingdienst zijn wij verplicht u als 'US-person' of als 'niet-US-person' te identificeren. Bent u een natuurlijk persoon en hebt u Amerikaanse *beleggingen*? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief automatisch bij u in rekening volgens het tarief dat van toepassing is op het land waar u volgens onze administratie woont. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur als u twijfelt over uw fiscale woonplaats. Wij baseren uw fiscale status op basis van de door u verstrekte informatie.

Hebt u Amerikaanse *beleggingen* en bent u bij ons bekend als 'US-person'? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief niet automatisch bij u in rekening. Om voor het verlaagde belastingtarief in aanmerking te komen moet u een formulier invullen dat de Amerikaanse belastingdienst heeft voorgeschreven (een W-9 formulier) of een vergelijkbare verklaring (formulier CRS FATCA self certification) en naar ons opsturen. Ook in dat geval adviseren wij u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur. Wij kunnen en zullen niet beoordelen of u een 'US-person' bent of niet. U bent ook zelf verantwoordelijk voor de juiste invulling van het W-9 formulier of het CRS FATCA formulier. U geeft ons toestemming om dit formulier door te sturen aan de Amerikaanse belastingdienst en/of naar een instantie die voor ons optreedt om de bronbelasting op Amerikaanse *beleggingen* in te houden.

Rechtspersonen en niet transparante entiteiten

Ten aanzien van bepaalde rechtspersonen en niet transparante entiteiten zullen wij u vragen bepaalde formulieren in te vullen. Op basis van deze formulieren kunnen wij dan beoordelen of u gerechtigd bent tot een verlaagd bronbelasting tarief.

Transparante entiteiten

Bent u participant in een beleggingsvehikel zoals een fonds voor gemene rekening of een maatschap dat belegt in Amerikaanse *beleggingen* die bij ons een rekening aanhoudt? Dan vragen wij u bepaalde formulieren in te vullen. Op basis van deze formulieren kunnen wij dan beoordelen of u gerechtigd bent tot een verlaagd bronbelasting tarief. In deze situatie zullen wij op het niveau van de participanten in de transparante entiteit over de inkomsten rapporteren aan de Amerikaanse belastingdienst.

Stelt u ons onvoldoende in staat om te bepalen of u 'US-person' bent of kunnen wij aan de hand van de ontvangen formulieren niet bepalen of u in aanmerking komt voor een verlaagd bronheffingstarief? Dan hebben wij het recht om het geldende hoge tarief aan belasting in te houden over de uitkeringen over Amerikaanse *financiële instrumenten*. Ook hebben wij in dat geval het recht uw Amerikaanse *beleggingen* te verkopen als wij dat nodig vinden. De kosten en de risico's in verband met zo'n verkoop zijn voor uw rekening. Wij houden geen rekening met de bruto verkoopopbrengst en de belasting die u daarover moet betalen. Wij zijn verplicht de Amerikaanse belastingdienst op verzoek inzage te geven in uw dossier bij ons.

30. Wat moet u doen als u een 'US-person' bent en belegt in niet-Amerikaanse beleggingsfondsen?

Iedere 'US-person' is altijd verplicht om aangifte te doen in de Verenigde Staten over zijn totale wereld inkomen. Uw persoonlijke situatie is bepalend voor belastingdruk op niet-Amerikaanse beleggingsfondsen. Wellicht kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Als dit niet het geval is, kan de heffing hoger zijn dan bij reguliere Amerikaanse beleggingsfondsen. Het doen van een aangifte en de gevolgen van een eventueel eventuele hogere belastingdruk is uw eigen verantwoordelijkheid. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur.

5. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen

Inleiding

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?
3. Wat zijn risico's van geldmarkt?
4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?
6. Wat zijn risico's van obligaties?
7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?
8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?
9. Complexe en niet-complexe obligaties

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?
11. Wat zijn risico's van aandelen?
12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?
13. Complexe en niet-complexe aandelen

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?
15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?
16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?
17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Overig

18. Alternatieve beleggingen
 19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?
-

Inleiding

Bij het kiezen van *beleggingen* moet u een goede afweging maken welke *beleggingen* het beste bij u passen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. U moet alleen in risicovolle *beleggingen* beleggen, als u het (eventuele) verlies kunt en wilt dragen en u zich echt goed bewust bent van de risico's. Als u een belegging niet goed begrijpt, moet u deze niet kopen.

U vindt hier een beschrijving van de algemene risico's van beleggen. Verder vindt u uitleg over de belangrijkste kenmerken en risico's van bepaalde soorten niet-complexe *beleggingen*. Het is belangrijk dat u deze leest en begrijpt voordat u hierin gaat beleggen. Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de belegging waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (EBi), het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure. Tot slot wijzen wij u erop dat er naast de in dit hoofdstuk beschreven *beleggingen* nog veel meer soorten *beleggingen* zijn, waaronder verschillende complexe *beleggingen*.

Voor complexe *beleggingen* hebben we een aparte Complexe BeleggingenWijzer.

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Hieronder leest u wat de algemene risico's van beleggen zijn.

Koersrisico

Koersrisico is het risico dat een belegging minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per belegging. De volgende zaken hebben invloed op dit risico.

- De resultaten van de belegging (onderliggende waarde of onderneming) zelf
- Vraag naar en aanbod van de belegging
- Het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief)
- Macro-economische factoren

Over het algemeen geldt dat hoe beter u uw *beleggingen* spreidt, hoe minder afhankelijk u bent van het koersrisico van een specifieke belegging.

Debiteuren- of kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of overheid waarin u belegt niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen of zelfs failliet gaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de debiteur of uitgevende instelling van uw obligatie de rente niet kan betalen of het geld aan het eind van de looptijd niet kan terugbetalen. Voor aandelen kan dit betekenen dat er geen dividend kan worden betaald of dat uw aandelen niets meer waard zijn. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming financieel gezond is.

Verwant aan het kredietrisico is de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit meestal een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die uitgevende instelling. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal tot een koersstijging.

Valutarisico

Is een belegging in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een valutarisico. De andere valuta kan meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Als uw belegging in een andere valuta dan de euro is genoteerd en de koers van die andere valuta daalt in vergelijking met de euro, dan heeft dit een negatieve invloed op de waarde van uw belegging in die andere valuta.

Ook kan er valutarisico bestaan voor landen in de eurozone. Dit risico zit vaak verborgen in de koers van een aandeel. Dit is afhankelijk van:

- hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone of
- hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone. Het kan zijn dat de onderneming dit risico zelf afdekt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat *beleggingen* minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische situatie. Een verslechtering van de economische groei kan bijvoorbeeld een negatief effect hebben op de waarde van een onderneming. Het gevolg kan zijn dat de aandelen van een onderneming minder waard worden. Is de stemming op de markt positief? Dan kunnen de koersen van uw *beleggingen* stijgen. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen. De beweeglijkheid van de effectenbeurzen als gevolg van wisselende stemmingen op de markt noemen we ook wel de volatiliteit van de markt.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van *beleggingen* daalt als de rente op de kapitaalmarkt stijgt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Een stijgende rente kan tot minder consumptie leiden en hogere rentelasten bij een onderneming. Dit kan de winst van de onderneming onder druk zetten. Een renteverhoging kan daarom een negatieve invloed hebben op de waarde van aandelen en obligaties.

Overige algemene risico's van beleggen

Er kunnen ook andere risico's zijn voor uw *beleggingen*.

- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat *beleggingen* niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs of daarbuiten, omdat er geen of weinig vraag naar is. De *beleggingen* zijn dan niet 'liquide'. Hierdoor kunt u uw *beleggingen* (tijdelijk) niet verkopen. U kunt dus niet vrij over uw inleg beschikken of u krijgt een slechtere prijs voor uw *beleggingen* als u deze verkoopt.
- **Politieke risico's.** Het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- **Inflatierisico.** Het risico dat de koopkracht van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- **Herbeleggingsrisico.** Het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw belegging afloopt en u het geld dat u terugkrijgt weer wilt beleggen.
- **Onvoorziene situaties.** Hierbij kunt u denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties hebben bijna altijd grote invloed op het rendement van uw *beleggingen*.

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?

Bij Van Lanschot definiëren wij geldmarkt als een aparte vermogenscategorie. De vermogenscategorie wordt binnen de beleggingsportefeuille gebruikt om het risico van uw portefeuille te beperken en/of voor de tijdelijke stalling van liquiditeiten.

Wat valt bij Van Lanschot onder geldmarkt?

Onder geldmarkt valt liquiditeiten, geldmarktfondsen en spaardeposito's. Geldmarktfondsen beleggen in het algemeen in kortlopende, zeer liquide leningen aan financiële instellingen en/of (semi) overheidsinstellingen, die snel en tegen lage kosten zijn om te zetten in geld. Deze fondsen kunnen in diverse valuta luiden. De maximale looptijd bij liquiditeiten bedraagt twee jaar, waarbij vaak de portefeuille van een dergelijk geldmarktfonds aanzienlijk korter is.

3. Wat zijn risico's van geldmarkt?

De risico's van een belegging in geldmarkt zijn in het algemeen beperkter dan voor andere beleggingscategorieën.

Renterisico/inflatierisico

Bij *beleggingen* in geldmarkt ontvangt u een rentevergoeding die gekoppeld is aan de geldmarktrente (kortlopende rente). Deze geldmarktrente kan aanzienlijk onder de inflatie liggen waardoor uw koopkracht wordt uitgehold.

Debiteurenrisico

Bij geldmarktbeleggingen loopt u ook debiteurenrisico. Zo krijgt u bij het stallen van liquiditeiten op een beleggings- of spaarrekening een vordering op de desbetreffende financiële instelling. U loopt hiermee het risico dat u bij faillissement van deze instelling uw gestalde *vermogen* in liquiditeiten deels of geheel kunt verliezen. Het depositogarantiestelsel kan dit laatstgenoemde risico mogelijks deels of geheel wegnemen.

Valutarisico

Bij het aanhouden van geldmarktfondsen, spaarrekening of liquiditeiten in andere valuta loopt u wisselkoersrisico. Dit kan het rendement en de waarde van uw *vermogen* zowel positief als negatief beïnvloeden.

4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

U kunt op diverse manieren beleggen in de geldmarkt. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke wensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden:

- Aanhouden van saldo op een beleggingsrekening
- *Beleggingen* via actief of passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?

Een obligatie (O) is een verhandelbaar schuldbewijs uitgegeven door een overheid of onderneming. Deze noemen we ook wel de uitgevende instelling of debiteur. De uitgevende instelling leent in feite geld van de belegger. Obligaties worden verhandeld op de kapitaalmarkt. Beleggers kunnen obligaties op de kapitaalmarkt kopen en weer doorverkopen. Een niet-complexe obligatie heeft een vaste looptijd en een vaste rentebetaling (de coupon). De uitgevende instelling betaalt (meestal eens per jaar) de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. Als de uitgevende instelling daartoe in staat is, wordt de hoofdsom aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Aanvullende voorwaarden

Bij een obligatielening kan de uitgevende instelling bepaalde aanvullende condities of rechten afspreken. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijkheid tot vervroegde aflossing, caps en floors.

- **Vervroegde aflossing.** Bij de mogelijkheid tot vervroegde aflossing kan de uitgevende instelling na een bepaalde datum de lening vervroegd aflossen. Hierbij wordt vaak een 5-jaarsperiode genomen waarin aflossing niet mogelijk is. Daarna kan aflossing mogelijk per kwartaal of per jaar plaatsvinden. De uitgevende instelling zal in de praktijk tot aflossing overgaan, bij goedkopere herfinancieringsmogelijkheden.
- **Caps en floors.** Andere voorkomende optiewaarden zijn caps en floors. Dit zijn vooraf afgesproken renteplafonds en -bodems. Bij een lening met een variabele rente kan vooraf bepaald worden wat de maximale couponcap en de minimale couponfloor is.

Rendement op een obligatielening

Bij het tot stand komen van het totale rendement op een obligatielening spelen de volgende componenten een rol.

- **Het couponrendement.** De rentevergoeding op een obligatie uitgedrukt in de koers van de obligatie.
- **Het aflossingsrendement.** Het verschil tussen de aankoop- en de aflossingskoers. De laatste is doorgaans 100% (nominale waarde ofwel 'pari'). Als de lening boven de 100% (boven pari) is aangekocht, betekent dit een aflossingsverlies. Bij aankoop onder de 100% (beneden pari) ontstaat er een aflossingswinst.

Deze twee componenten vormen gezamenlijk het effectieve rendement, de yield. Hiermee wordt het rendement bedoeld dat de belegger behaalt als de obligatie wordt aangehouden tot het moment van aflossing. Wordt de obligatielening tussentijds verkocht? Dan kan het werkelijk behaalde rendement afwijken van het effectieve rendement bij aflossing.

6. Wat zijn risico's van obligaties?

Hieronder volgt een overzicht van de risico's die de koers of het uiteindelijke rendement van een obligatie kunnen beïnvloeden. De mate waarin deze risico's gelden voor uw belegging hangt af van de kenmerken van de obligatie.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal stijgen. Als u tijdens de looptijd van de obligatie een vaste couponrente krijgt, hebt u geen nadeel van een rentedaling.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen is bij obligaties met een vaste couponrente. U kunt dan namelijk geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U hebt met uw obligatie recht op een vaste maar minder aantrekkelijke rente.

Het renterisico bij obligaties kan ook een herbeleggingsrisico zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u met het geld dat u terugkrijgt van uw aflopende belegging, niet kunt beleggen in een vergelijkbare belegging tegen hetzelfde rendement.

Duration

Een stijgende marktrente heeft als negatief effect dat de koers van de obligatie daalt. De mate waarin, hangt voornamelijk af van de looptijd van de obligatie. Duration of 'gewogen gemiddelde looptijd' van een obligatie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid.

Voorbeelden:

Een normale 10-jaarsobligatie heeft een duration van circa negen. Dit betekent dat de koers van een 10-jaarsobligatie naar schatting 9% daalt als de geldende marktrente met 1% stijgt. Een eeuwigdurende, ofwel perpetuele, obligatie daalt naar schatting 17% als de marktrente met 1% stijgt. Daardoor laten eeuwigdurende obligaties grotere koersschommelingen zien dan gewone 10-jaarsobligaties.

Debiteurenrisico/kredietrisico

Het kredietrisico wil zeggen dat de kans bestaat dat de uitgevende onderneming of instantie in de problemen raakt en uw lening en rente niet kan (terug)betalen. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming of instantie financieel gezond is.

- **Gevolgen van een positieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in goede financiële gezondheid? Dan is de kans groot dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente kan (terug)betalen.
- **Gevolgen van een negatieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in slechte financiële gezondheid? Dan is de kans aanwezig dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente niet kan (terug)betalen.

Ratingrisico

Verwant aan het kredietrisico is het ratingrisico, waarbij de kredietstatus (de rating) van de uitgevende instelling belangrijk is. Hierover kunt u meer lezen bij 'Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?'

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Als een van de vooraanstaande ratingbureaus (Moody's, Fitch of Standard & Poor's) de rating van een lening verhoogt, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico kleiner wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een lagere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Als de rating van een lening wordt verlaagd, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico groter wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een hogere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan dalen.

Bail-in seniorbankobligaties

Op Europese Banken is de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) van toepassing. Een belangrijk onderdeel van de BRRD is het zogenaamde bail-inprincipe. Dit bail-inprincipe betekent dat als de financiële gezondheid van een bank verslechtert of als de toezichthouder hierom verzoekt, kapitaalverschaffers gevraagd kunnen worden een financiële bijdrage te leveren om de positie van de bank te verbeteren en/of om de impact van het falen tot een minimum te beperken. Deze bijdrage vindt plaats door afschrijving van de hoofdsom of omzetting naar aandelen en wordt niet alleen van aandeelhouders verlangd, maar ook van seniorobligatiehouders. Dit betekent een nieuwe situatie. Voorheen liep deze belegger alleen het risico een deel van zijn inleg kwijt te raken in geval van faillissement van een bank. Nu kan hij al in een eerder stadium te maken krijgen met een verlies. Wel blijft de oorspronkelijke waterval van kracht. Dit betekent dat verschaffers van aandelenkapitaal en (additional) Tier 1-en Tier 2-vermogen de eerste verliezen dragen.

Couponrisico

Een normale obligatie heeft een vaste rente, ofwel coupon, gedurende de gehele looptijd. Daarnaast kan een obligatie ook een variabele coupon hebben. Deze wordt op van te voren vastgestelde herzienings-momenten aangepast. Met deze obligaties hebt u een nauwe aansluiting bij de actuele markttrente.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt stijgt, zal de variabele coupon meestijgen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus hoger zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt daalt, zal de variabele coupon meedalen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus lager zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

Liquiditeitsrisico

De stelregel is: hoe complexer een obligatie, des te minder liquide deze is. De professionele markt vindt hele complexe obligaties moeilijk te waarderen. Particuliere beleggers bepalen dan ook grotendeels de vraag en het aanbod. Zij vertonen een veel grilliger handelsgedrag dan professionele beleggers. In extreme markt-omstandigheden kan het voorkomen dat er (tijdelijk) zelfs geen handel mogelijk is. De kans op een mindere verhandelbaarheid omschrijven wij als het liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is ook afhankelijk van de omvang van een obligatielening en doet zich eerder voor bij relatief kleine leningen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aankoopt of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt.

Overige risico's

De aanschaf van obligaties met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Wel loopt u het risico dat uw hele belegging verloren gaat.

7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?

U kunt op diverse manieren beleggen in obligaties. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele obligaties
2. Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen
3. Obligatiebeleggingen via indextrackers

Verdere informatie over beleggingsfondsen en indextrackers vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?

Bij debiteuren- en kredietrisico spreekt men vaak over rating. Dit is een inschatting van de kredietwaardigheid van een debiteur door een kredietbeoordelaar en geeft een inschatting van de financiële gezondheid van een onderneming. Hoe hoger de rating, des te lager het kredietrisico en dus de te betalen rente. De koers van een lopende obligatie wordt mede beïnvloed door (verwachte) wijzigingen in de rating. Bij een (verwachte) neerwaartse bijstelling van de kredietwaardigheid gaat de koers dalen. Verder is het van belang in welke sector een onderneming actief is. Een A-rating van een bank kan een heel andere rentevergoeding hebben dan een voedingsbedrijf met dezelfde rating. De inschatting hoeft niet overeen te stemmen met onze visie of die van andere instanties. Daarnaast is een rating een momentopname, die geen garanties geeft voor het rendement en de koersontwikkeling.

Obligaties die worden uitgegeven door debiteuren van wie de kwaliteit door de ratingbureaus als goed wordt beoordeeld, hebben een rating gelijk of hoger dan Baa3/BBB-. Deze obligaties worden investment grade obligaties genoemd. Obligaties met een lagere rating (Ba1/BB+ t/m D) kunnen worden aangemerkt als speculatief. Deze obligaties noemen we ook wel high-yieldobligaties of junkbonds.

Om het verschil in risico duidelijk te maken splitsen wij de vermogenscategorie obligaties in een risicomijdend en een risicodragend deel. Het risicomijdende deel noemen we obligaties investment grade (IG). Hierin nemen we obligaties op met een investment grade-rating.

Het risicodragende deel noemen we obligaties high yield. Door een veranderende rating van de debiteur kunnen obligaties in een hogere risicocategorie gaan vallen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het totale beleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille. Binnen het obligatie-universum volgen wij alleen individuele obligaties met een investment grade-rating.

9. Complexe en niet-complexe obligaties

Van Lanschot maakt onderscheid tussen complexe en niet-complexe obligaties. Steeds meer obligaties hebben een meer complexe structuur dan 'normale' obligaties. Ze reageren meestal anders op veranderende marktomstandigheden. Deze complexe obligaties bieden beleggers de mogelijkheid om actiever met obligatiebeleggingen om te gaan.

Niet-complexe obligaties

Normaal/vast

Kenmerken

Een normale obligatie heeft een vaste (eindige) looptijd en een vaste rentebetaling, de coupon. De uitgevende instelling betaalt, meestal eens per jaar, de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. De hoofdsom wordt, als de uitgevende instelling daartoe in staat is aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Risico's

Voor een normale vastrentende lening geldt dat hoe langer de resterende looptijd van de obligatielening hoe hoger het renterisico. Het kredietrisico is groter als de uitgevende instelling financieel minder gezond is. Kredietbeoordelaars geven een inschatting van het kredietrisico door middel van een rating.

Covered bonds (gedekte obligaties)

Kenmerken

Covered bonds zijn obligaties uitgegeven door een bank die een extra zekerheid heeft in de vorm van een bepaald onderpand. Dit onderpand bestaat vaak uit (eersteklas) hypotheeken of publieke leningen. Deze zijn toegewezen aan de coverpool. Dankzij het onderpand, naast de zekerheid van de debiteur, hebben de meeste covered bonds een hogere kredietstatus/rating dan de bank zelf.

Risico's

- Hoe langer de resterende looptijd van de lening hoe hoger het renterisico.
- Het kredietrisico voor een covered bond is meestal lager dan van een normale vastrentende lening uitgegeven door dezelfde bank, omdat het extra zekerheid geeft in de vorm van een bepaald onderpand.

Floating rate notes

Kenmerken

Een floating rate note (FRN) is een obligatie waarbij de coupon afhankelijk is van de korte interbancaire rente, meestal 3-maands of 6-maands Euribor. De coupon wordt iedere drie of zes maanden opnieuw vastgesteld op basis van de dan geldende korte rente.

Risico's

- Het renterisico van een FRN blijft beperkt tot deze korte periode. Immers de rente wordt per periode aangepast.
- Het kredietrisico is net zo groot als bij een normale obligatie met dezelfde looptijd en van dezelfde debiteur.
- Het liquiditeitsrisico van een FRN kan groter zijn dan een normale obligatie.
- Een FRN heeft een duidelijk couponrisico. De invloed merkt u vooral op de inkomsten en daarmee op het uiteindelijke rendement. Door de daling of stijging van de rente in de loop der tijd kan de coupon significant gaan afwijken van het niveau bij opname.

Complex of niet-complex?

Voldoet de floating rate note aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die floating rate note niet-complex. De floating rate note obligatie heeft:

- een vaste renteformule (bijv. driemaands euribor)
- een vaste opslag
- een eindige looptijd
- geen achterstelling

Voldoet de floating rate note niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende floating rate note complex.

Inflatiegerelateerde obligaties

Kenmerken

Bij inflatiegerelateerde obligaties (ILO) zijn de couponbetalingen en de hoofdsom gerelateerd aan de ontwikkeling van een bepaalde consumentenprijsindex. Bij de meest voorkomende vorm van inflatiegerelateerde obligaties is het rentepercentage laag in vergelijking met gewone obligaties. Maar de belegger krijgt gedurende de looptijd een compensatie uitgekeerd voor de inflatie tijdens de looptijd.

Cijfervoorbeeld:

Stel de couponvergoeding van een ILO bedraagt 2,25% per jaar. U koopt de lening uit emissie op 100%. De inflatie bedraagt in jaar 1: 3%, in jaar 2: 4%. In jaar 3 is sprake van deflatie: -1%. In jaar 4 bedraagt de inflatie 2% en in jaar 5: 5%. De hoofdsom wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie (indexatie). De cumulatieve inflatie gedurende de looptijd van de lening wordt weergegeven in de indexratio.

De belegger ontvangt 2,25% couponvergoeding over de hoofdsom en de hoofdsom wordt jaarlijks vermeerderd met de inflatie. Daardoor neemt ook de jaarlijkse couponvergoeding toe. Zo bedraagt in jaar 4 de coupon niet € 2,25, maar € 2,43. Aan het einde van de looptijd wordt de lening op 113,58% afgelost. Het jaarlijkse rendement bedraagt 4,9%. Dit is lager bij een lagere inflatie. In geval van deflatie kent de hoofdsom van Europese ILO's een garantie op 100%.

Risico's

- Het renterisico van een ILO is minder duidelijk dan bij een normale obligatie. Als de nominale rente stijgt door een hogere inflatieverwachting, dan houdt een ILO haar waarde. Maar stijgt de nominale rente om een andere reden (vraag/aanbod), dan daalt de koers van een ILO, net als bij een normale obligatie.
- In de markt voor ILO's die zijn uitgegeven door overheden is over het algemeen voldoende vraag en aanbod. Het liquiditeitsrisico is dus beperkt, maar wel groter dan voor 'normale' obligaties uitgegeven door hetzelfde land.

Complex of niet-complex?

Volvoegt de inflatiegerelateerde obligatie aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die inflatiegerelateerde obligatie niet-complex. De inflatiegerelateerde obligatie heeft:

- Een eindige looptijd
- Geen achterstelling
- Een normale coupon (vaste rentecoupon en opslag voor inflatie)

Volvoegt de inflatiegerelateerde obligatie niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende inflatiegerelateerde obligatie complex.

Complexe Obligaties

Voorbeelden van complexe obligaties zijn High-yield obligaties, vreemde valuta obligaties en converteerbare obligaties. Een omschrijving van complexe obligaties leest u in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?

Een aandeel (A) is een eigendomstitel van een bedrijf. De aandeelhouders zijn dus gezamenlijk eigenaar van een bedrijf. Een aandeel kent geen einddatum. De aandeelhouder kan zijn aandelen verkopen. De aandelen kunnen aan een beurs genoteerd zijn, maar dit hoeft niet. Als een aandeel niet beursgenoteerd is, gaat het om een complex aandeel.

U hebt met een aandeel meestal het recht om:

- dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat de onderneming aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt en
- te stemmen op de vergadering van aandeelhouders.

Het koersverloop van een aandeel is afhankelijk van:

- de gang van zaken bij en de toekomstverwachtingen voor het bedrijf,
- de economische en monetaire ontwikkelingen in de voor het bedrijf relevante regio's,
- het beursklimaat op de beurzen waar het aandeel genoteerd staat.

Deze factoren zijn ook van invloed op de beweeglijkheid van de koers van een aandeel. De koers van een aandeel is niet constant, maar kan in de loop van de tijd scherp bewegen. Het eventuele rendement op aandelen bestaat uit twee onderdelen: de waardeinstijging en het dividend. De aanschaf van aandelen met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee.

Dividend

Aandeelhouders kunnen dividend uitgekeerd krijgen. Dit is een deel van de winst. Als u dividend ontvangt, dan moet u daarover in principe dividendbelasting betalen. De hoogte van het dividend wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van het dividend is in de regel stabiel, maar niet gegarandeerd. Als een bedrijf in het afgelopen jaar onvoldoende winst heeft gemaakt, dan wordt de hoogte van het dividend hierop aangepast. Het kan voorkomen dat een bedrijf dividend niet in contanten maar in de vorm van aandelen uitkeert. Dit noemen we stockdividend (STDV). Met stockdividend krijgt u nieuwe aandelen. Veel bedrijven bieden een keuzedividend aan. Voor deze gevallen geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend).

Het kan voorkomen dat een bedrijf bij ons aankondigt dat zij op korte termijn dividend gaat uitkeren. Wij verwerken dit dan door alvast het aangekondigde dividendbedrag te boeken op uw effectenrekening. Mocht door welke omstandigheden dan ook blijken dat het bedrijf toch geen dividend heeft uitgekeerd, dan hebben wij het recht om dit bedrag weer te debiteren van uw rekening.

11. Wat zijn risico's van aandelen?

Aandelen hebben verschillende risico's. De koers van een aandeel reageert daardoor verschillend bij positieve of negatieve ontwikkelingen. Ook loopt u het risico dat uw gehele belegging verloren gaat.

Koersrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het goed, dan kan uw aandeel meer geld waard worden door een mogelijke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden omdat de koers waarschijnlijk daalt. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard als het bedrijf failliet gaat. Of u dividend ontvangt, hangt onder andere af van de vraag of de onderneming het goed doet. Maakt de onderneming geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft de onderneming dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, daalt de koers meestal met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers ex-dividend (de koers zonder dividend).

Marktrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij positieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij negatieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te dalen. Deze berichten kunnen gaan over de onderneming zelf of over algemene marktomstandigheden.

Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per onderneming. Diverse specifieke kenmerken zijn belangrijk voor het presteren van de onderneming onder bepaalde marktomstandigheden en beïnvloeden daarmee de beweeglijkheid van de koers. Hieronder bespreken we enkele van deze kenmerken:

- **Sector:** Sectoren bestaan uit vergelijkbare bedrijven op het gebied van producten en/of diensten. Voorbeelden van sectoren zijn energie, nuts en infrastructuur. Bepaalde ontwikkelingen in de markt kunnen grote impact hebben op de ene sector terwijl dezelfde marktontwikkeling een kleine impact kan hebben op de andere.

- **Cyclisch/niet cyclisch:** Cyclische bedrijven zijn sterk verbonden aan de conjunctuur terwijl niet-cyclische bedrijven meer onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Dit betekent dat cyclische bedrijven sterker reageren op veranderingen in de conjunctuur ten opzichte van niet-cyclische bedrijven, die stabiel blijven tijdens veranderingen in conjunctuur.
- **Regio:** De locatie van de bedrijfsactiviteiten kan grote invloed hebben op de bedrijfsprestaties. Enkele regionale factoren die bedrijfsprestaties kunnen beïnvloeden zijn bijvoorbeeld economie, demografie, politiek, cultuur en klimaat.
- **Individuele kenmerken:** Specifieke bedrijfskenmerken kunnen prestaties beïnvloeden. Een voorbeeld is de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen (leverage of hefboom). Wanneer een bedrijf gebruikmaakt van vreemd vermogen creëert het bedrijf een interne hefboom. Hoe groter het gedeelte aan vreemd *vermogen* ten opzichte van het totale *vermogen*, hoe groter de hefboom. Onder goede markt-omstandigheden kan het bedrijf profiteren van de hefboom terwijl dit averechts werkt onder slechte markt-omstandigheden. Het kan zelfs tot problemen leiden als de opbrengsten onvoldoende zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van vreemd vermogen.

Liquiditeitsrisico

Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incurante aandelen. Ook op beurzen kunnen incurante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het moeilijker om deze aandelen te kopen of te verkopen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs. Koopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aan- of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt. Verkoopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke daling van de koers.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van aandelen. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal dalen. Het dividendrendement wordt dan minder aantrekkelijk ten opzichte van de rente. Het kan ook zijn dat bedrijven meer rente moeten betalen op hun leningen.

Dividendrisico

Bedrijven maken winst en keren dat uit in de vorm van dividend aan de aandeelhouders. Het gevoerde dividendbeleid kan aandelenkoersen beïnvloeden.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Een hoger dividend betekent veelal dat er meer beschikbare winst is voor uitkering bij de onderneming. Een stabiel tot lichte hoger dividendbeleid stelt vertrouwen richting de toekomst. Dat pakt meestal positief uit voor de aandelenkoers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Een dividendverlaging kan betekenen dat een onderneming minder vertrouwen heeft richting de toekomst en/of er minder financiële ruimte is voor het doen van uitkeringen of simpelweg het bedrijf andere keuzes maakt (overnames of schuldafbouw). Bij bedrijven waar beleggers rekenen op een stabiel tot groeiend dividend kan een neerwaartse aanpassing een flinke negatieve reactie veroorzaken.

12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele aandelen
2. Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen
3. Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

13. Complexe en niet-complexe aandelen

Niet-complexe aandelen

Reguliere beursgenoteerde aandelen zijn niet-complex.

Complexe aandelen

Naast gewone reguliere aandelen zijn er ook complexe aandelen zoals preferente aandelen en aandelen die worden verhandeld op alternatieve handelsplatformen. Een omschrijving van deze *beleggingen* leest u in de Complexe BeleggingenWijzer. Deze wijzer vindt u op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?

Een beleggingsfonds brengt beleggers samen. Een beleggingsfonds verzamelt middelen van individuen om deze vervolgens namens de groep te beleggen in een portefeuille van verschillende *beleggingen*, zoals aandelen of obligaties. Een belegger in een beleggingsfonds krijgt als het ware een gedeelte van de portefeuille. Wij selecteren beleggingsfondsen op basis van een uitgebreide analyse.

Verschillen tussen beleggingsfondsen en individuele *beleggingen*

- De meeste beleggingsfondsen hebben specifieke richtlijnen ten aanzien van hun beleggingsbeleid.
- Een beleggingsfonds wordt beheerd door een professionele partij. Het biedt u de mogelijkheid om uw inleg te spreiden. Door spreiding kunt u risico's reduceren.
- Een beleggingsfonds biedt de mogelijkheid om ook in minder toegankelijke markten te beleggen.

Aandelenklassen

Fondsbeheerders bieden soms meer varianten van een beleggingsfonds aan. Ze doen dit in de vorm van verschillende aandelenklassen. Ze doen dit om tegemoet te komen aan verschillende voorkeuren van beleggers. Zo kan er een aandelenklasse zijn die in dollars noteert en een andere in euro's. Of een aandelenklasse waarop dividend automatisch wordt herbelegd in het fonds en een andere waar het dividend in geld aan u wordt uitgekeerd.

Aandelenklassen kunnen ook zijn afgestemd op verschillende doelgroepen, zoals particuliere of institutionele beleggers. Beleggingsinhoudelijk kennen de aandelenklassen geen verschillen. Het verschil zit in de kenmerken, zoals de valuta, de vorm van dividenduitkering, de managementfee of de minimaal vereiste inleg.

Voor particuliere klanten stellen wij doorgaans de particuliere aandelenklasse beschikbaar. Maar er zijn uitzonderingen. Soms is er een institutionele aandelenklasse die voordelen biedt ten opzichte van de particuliere. Als de fondsbeheerder toestaat dat particuliere klanten in deze institutionele aandelenklasse mogen beleggen, stellen wij deze voor onze particuliere klanten beschikbaar. Aan het type aandelenklasse kunnen onze klanten geen rechten ontlenen. Het kan voorkomen dat u alleen via ons in een bepaalde institutionele aandelenklasse

kunt beleggen. Daardoor kan het voorkomen dat deze aandelenklasse niet kan worden overgeboekt wanneer u uw portefeuille wilt overboeken naar een andere bank.

De handel in beleggingsfondsen

Fondsen kunt u niet allemaal op dezelfde manier aan- en verkopen. Sommige fondsen werken met een veilingstelsel. Dat betekent dat alle orders in een bepaald fonds die bijvoorbeeld voor 15.55 uur worden ingelegd, de volgende dag worden verhandeld om 10.00 uur (veilingmoment). Participaties worden dan verhandeld tegen één transactieprijs, de *intrinsieke waarde*. Dit kan inclusief een kleine op- of afslag zijn, ook wel handelskosten genoemd. Deze handelskosten zijn ter compensatie van transactiekosten binnen het fonds in verband met de aan- of verkoop. Het kan soms ook voorkomen dat handelskosten niet in de vorm van een op- of afslag worden berekend, maar apart in rekening worden gebracht. De intrinsieke waarde wordt voorafgaand aan het veilingmoment berekend op basis van slotkoersen en dagelijks gepubliceerd op de website van de betreffende fondsbeheerder. De hoogte van de handelskosten staat vermeld in het prospectus en de *EBI* of het *Eid* van het betreffende beleggingsfonds. Bij sommige beleggingsfondsen kan het voorkomen dat de handel niet dagelijks plaatsvindt, maar bijvoorbeeld maandelijks of zelfs jaarlijks. De beleggingsfondsen die niet via een veilingstelsel worden verhandeld, worden via de beurs verhandeld zoals bepaald in ons Orderuitvoeringsbeleid. Over dit beleid leest u meer in hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*.

Dividend

Er zijn beleggingsfondsen die als rechtsvorm een Naamloze Vennootschap (N.V.) of Besloten Vennootschap (B.V.) hebben. Dit type beleggingsfonds kan u de mogelijkheid bieden om uw ontvangen dividend weer om te zetten in nieuwe aandelen. U krijgt dan eerst het dividend en daarna belasten wij uw rekening voor de verkregen aandelen. Dat noemen we herbelegging. Voor keuzedividend geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend). Voor herbelegging geeft u ons de standaardinstructie dat u het ontvangen dividend wilt herbeleggen in nieuwe aandelen van het beleggingsfonds.

Soorten beleggingsfondsen

- **Open-end en closed-end beleggingsfondsen.** Bij closed-end beleggingsfondsen is (in tegenstelling tot open-end beleggingsfondsen) wettelijk vastgelegd dat zij na introductie géén extra participaties mogen uitgeven. De participaties van closed-end beleggingsfondsen worden verhandeld op de secundaire markt en de koers wordt mede door vraag en aanbod bepaald. Open-end beleggingsfondsen zijn echter wettelijk verplicht om participaties te verkopen en in te kopen tegen hun intrinsieke waarde per aandeel. De meeste open-end beleggingsfondsen worden via een veilingstelsel verhandeld. Dat wil zeggen dat er slechts één keer per dag handel plaatsvindt. De tijd waarop deze handel plaatsvindt, verschilt per fonds.
- **Fund of funds.** Een fund of funds is een beleggingsfonds dat belegt in beleggingsfondsen. Koopt u een fund of funds? Dan houden zowel de beheerder van het fund of funds als de beheerders van de onderliggende fondsen een managementfee in. Door deze structuur is er een stapeling van fondskosten waardoor de totale kosten hoger uit kunnen komen dan bij een regulier beleggingsfonds.
- **Actieve en passieve beleggingsfondsen.** Beleggingsfondsen kunnen ook worden onderverdeeld naar passieve en actieve beleggingsfondsen. Een actief beleggingsfonds kijkt bewust af van de voor het fonds relevante marktindex. Op die manier probeert het fonds een beter rendement te realiseren dan de index. Deze afwijking is doorgaans gebaseerd op een visie of strategie. Om deze visie te ontwikkelen, is analyse nodig. Dit zorgt voor hogere beheerkosten. Een passief beleggingsfonds heeft als doel om zoveel mogelijk het rendement na te bootsen van de marktindex die voor het fonds relevant is. De term passief heeft betrekking op het zoveel mogelijk volgen van de samenstelling van de index.

- **Indexfondsen en exchange traded funds (ETF's)** zijn voorbeelden van passieve beleggingsfondsen. Bij zogenoemde indexfondsen en ETF's is de Lopende Kosten Maatstaf (LKM) meestal juist lager. Dit komt doordat indexfondsen een index volgen. Het beheer hiervan is eenvoudiger dan van een actief beheerd fonds. De beheerders van indexfondsen ontvangen daardoor een lagere managementfee. Dit resulteert in een lagere LKM. Bij exchange traded funds kan gedurende de hele handelsdag worden gehandeld. Voor meer uitgebreide informatie over de verschillen tussen indexfondsen en ETF's kunt u het hoofdstuk Indexfondsen uit de Complexe BeleggingenWijzer lezen. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?

Alle risico's van *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Omdat het *vermogen* binnen een beleggingsfonds is gespreid over verschillende *beleggingen*, is de beweeglijkheid van de koers van een beleggingsfonds over het algemeen lager dan van individuele aandelen of obligaties. De risico's van beleggingsfondsen worden bepaald door de onderliggende waarden en de gehanteerde beleggingsstrategie van het fonds. Dit betekent bijvoorbeeld dat de waarde van een beleggingsfonds met een relatief grote positie in een bepaalde regio of sector gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde sector of regio.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
Heeft het fonds een relatief grote positie in een bepaalde regio dan betekent dit dat de waarde van het beleggingsfonds gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde regio.
- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa. Er is een risico dat u uw gehele inleg in het beleggingsfonds kwijtraakt, bijvoorbeeld in geval van wanbeleid door de fondsbeheerder.

16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?

U kunt op diverse manieren beleggen in beleggingsfondsen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in aandelen. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van regio, sector, actief of passief. Hierbij beleggen zij in diverse aandelen die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Passief beheerde beleggingsfondsen worden ook wel 'indexfondsen' genoemd. Het doel is het volgen van een index (mandje *beleggingen*) en het genereren van hetzelfde rendement als deze index. Aanpassingen in de index worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van het indexfonds. Hieronder vindt u nog enige aanvullende informatie over indexfondsen.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indexfondsen bestaan uit een portefeuille van aandelen. Deze kunnen een specifiek deel van de aandelenmarkt bestrijken. Bijvoorbeeld fondsen die beleggen in een specifieke sector of binnen een specifieke regio.
- **Beheerkosten en rendement.** De beheerkosten van een indexfonds zijn doorgaans lager dan bij een beleggingsfonds. Daar staat tegenover dat u bij een indexfonds alléén het rendement van de index mag verwachten. Bij een beleggingsfonds wordt, door de expertise van de fondsbeheerder, geprobeerd een extra rendement te behalen ten opzichte van een index van de benchmark door bewust af te wijken. Voor een beschrijving van de werking van indexfondsen verwijzen we u naar het hoofdstuk Indexfondsen in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in obligaties. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van kredietkwaliteit, obligatiesoorten, looptijden en valuta's. Hierbij wordt belegd in diverse obligaties die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Obligatiebeleggingen via indextrackers

Indextrackers hebben als doel het volgen van een bepaalde graadmeter (index) en het genereren van hetzelfde rendement als deze graadmeter. Aanpassingen in de graadmeter worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van een indextracker.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indextrackers bestaan uit een portefeuille van obligatieleningen. Deze kunnen een heel specifiek deel van de obligatiemarkt bestrijken. Bijvoorbeeld trackers die in Europese bedrijfsobligaties beleggen met uitsluiting van de financiële sector. Of die beleggen in een mandje eurostaatsleningen met een zeer specifieke looptijd.

17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Niet-complexe beleggingsfondsen

Open-end beleggingsfondsen (UCITS), ETF's en indexfondsen met een 'recht toe recht aan' beleggingsbeleid zijn niet-complex. Wanneer er bijvoorbeeld leverage, veel vrijheden, derivaten of een ruim beleggingsmandaat zijn, noemen wij het fonds complex.

Complexe beleggingsfondsen

Naast gewone reguliere beleggingsfondsen zijn er ook Complexe beleggingsfondsen zoals een hedgefonds, private equity en closed-end beleggingsfondsen. Een omschrijving van deze *beleggingen* vindt u in de Complexe BeleggingenWijzer.

Hefboom

De aanschaf van participaties in een beleggingsfonds met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Let wel, een beleggingsfonds kan soms met geleend geld beleggen. In dat geval is er binnen het fonds wel sprake van een *hefboomwerking*. Voor niet-complexe beleggingsfondsen kan dit bijvoorbeeld zijn vanuit portefeuille efficiency overwegingen. Indien het beleggen met geleend geld onderdeel is van de fondsstrategie gaat het om complexe beleggingsfondsen. Voor de specifieke risico's en overige informatie van beleggingsfondsen verwijzen wij naar de *EBi*, *Eid* en het prospectus van het desbetreffende beleggingsfonds.

Overig

18. Alternatieve beleggingen

Tot de categorie 'alternatieve *beleggingen*' rekenen wij onder meer hedgefondsen en niet-beursgenoteerde *beleggingen*, waaronder leningen aan bedrijven (private debt), investeringen in het aandelenkapitaal (private equity) of financieringen van 'real assets', zoals infrastructurele projecten, onroerend goed of landbouwgrond. In de Complexe BeleggingenWijzer leggen wij u de kenmerken en risico's van deze *beleggingen* uit. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Alternatieve *beleggingen* onderscheiden zich onder meer van de andere vermogenscategorieën door de beperkte mate van verhandelbaarheid op de korte termijn. Zo kan het bij het verkopen van hedgefondsen een aantal maanden duren voordat de opbrengsten voor u beschikbaar komen. Tussen het geven van de verkoopopdracht en het bepalen van de verkoopopbrengst blijft u onverminderd de bij het fonds behorende beleggingsrisico's lopen. Bij private equity kan het geïnvesteerde *vermogen* zelfs een aantal jaren geblokkeerd zijn. Alternatieve *beleggingen* zijn daardoor per definitie niet geschikt voor beleggers die op elk gewenst moment hun *belegging* moeten of willen verkopen. Als de beperkte verhandelbaarheid geen probleem is, kan het opnemen van alternatieve beleggingen een gewenste aanvulling voor uw portefeuille zijn. Doordat de rendementsbronnen bij alternatieve *beleggingen* anders zijn dan die van gewone vermogenscategorieën (aandelen en obligaties) kunnen deze *beleggingen* een toegevoegde waarde binnen de portefeuille bieden.

In het algemeen en over een langere termijn kunnen alternatieve *beleggingen* het risico-rendementsprofiel van een portefeuille verbeteren. Maar omdat alternatieve *beleggingen* complexe *beleggingen* zijn, is het belangrijk dat u, voordat u hierin gaat beleggen, weet wat de kenmerken en de verwachte risico's zijn.

Er bestaan veel verschillende soorten alternatieve *beleggingen*. Er zijn alternatieve *beleggingen* die zeer risicodragend zijn, maar er zijn er ook die zeer risicomijdend zijn. Wij voeren altijd een grondig onderzoek uit naar fondsen in de vermogenscategorie alternatieve *beleggingen*. Alleen fondsen die onze toetsingen doorstaan, nemen wij mee in onze advisering. Of het voor u wenselijk is om in deze categorie te beleggen, kunt u bespreken met uw beleggingsspecialist.

19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Naast de *beleggingen* die we in dit hoofdstuk hebben beschreven, zijn er nog veel meer soorten *beleggingen*. Ook voor deze *beleggingen* geldt dat u de kenmerken en risico's ervan moet kennen en begrijpen voordat u daarin gaat beleggen. Voor de kenmerken en risico's van bijvoorbeeld complexe *beleggingen*, zoals hedgefondsen, complexe obligaties, private equity, gestructureerde producten en opties dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer. Deze kunt u vinden op onze website of opvragen bij uw beleggingsspecialist. Hebt u bij de intake beleggen aangegeven te willen beleggen in dergelijke complexe *beleggingen*? Dan hebben wij u de Complexe BeleggingenWijzer al verstrekt.

Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de belegging waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBI*), het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure.

6. Beleidsstukken voor beleggen

Inleiding

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?
2. Waar kan ik actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij uw orders uit?
4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?
6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?
8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)
9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?
10. Wat is een 'smart order routing'-systeem?
11. Wat moet u doen als er een corporate action plaatsvindt bij een belegging waarvoor u een (limiet) order hebt ingelegd?

Belangenconflicten

12. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?
 13. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?
 14. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?
 15. Ontstaat er een belangenconflict doordat wij u op afhankelijke wijze adviseren?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk kunt u lezen waarom wij beleidsstukken maken en waarom die belangrijk voor u zijn. U leest hier ons beleid over hoe wij orders uitvoeren. Daarna leggen wij uit hoe wij omgaan met belangenconflicten.

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?

Wij stellen beleidsstukken op om ervoor te zorgen dat wij uw belang altijd vooropstellen. Door ons Orderuitvoeringsbeleid zorgen wij ervoor dat bij de uitvoering van uw order voor u het best mogelijke resultaat bereiken. Door ons beleid voor belangenconflicten zorgen wij ervoor dat we belangenconflicten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Wij gaan regelmatig na of onze beleidsstukken en andere procedures en instructies nog steeds aan onze eisen voldoen. Als wij dat nodig vinden, passen wij de beleidsstukken aan. Bij de beoordeling van ons Orderuitvoeringsbeleid stellen wij de volgende vragen.

1. Leiden de geselecteerde plaatsen van uitvoering en derde partijen nog steeds tot het best mogelijke resultaat voor u?
2. Zijn er gewijzigde marktomstandigheden, waardoor wij orders beter ergens anders kunnen laten uitvoeren?

In het geval er belangrijke aanpassingen zijn voor u, dan informeren wij u daarover. De geldende versie van dit document vindt u op onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden. Naast het actuele Orderuitvoeringsbeleid vindt u daar ook het actuele overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering. U kunt het ook opvragen bij uw private banker, beleggingsspecialist of inzien op een van onze kantoren.

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij uw orders uit?

Wij voeren uw orders uit zoals in dit Orderuitvoeringsbeleid omschreven. Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op vrijwel alle orders die wij voor u uitvoeren. Het is zowel van toepassing op orders die wij zelf uitvoeren bijvoorbeeld op een *beurs* of via een tegenpartij, als op orders die wij ter uitvoering doorgeven aan een andere partij. Als wij orders door een andere partij laten uitvoeren, vragen wij aan deze andere partij altijd om rekening te houden met ons Orderuitvoeringsbeleid. Wij beoordelen het Orderuitvoeringsbeleid van de derde die wij selecteren voordat wij een order doorgeven ter uitvoering aan deze derde.

4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Niet alle soorten orders vallen onder het Orderuitvoeringsbeleid. De volgende ordertypen vallen er niet onder.

- Orders die wij volgens uw specifieke instructies moeten uitvoeren. Wij voeren deze orders dan uit volgens uw specifieke instructies. Dit doen wij niet als wij deze instructies niet kunnen uitvoeren. Een voorbeeld van een instructie die wij niet kunnen uitvoeren, is een order die moet worden uitgevoerd op een *beurs* waarop wij of een andere partij waarmee wij samenwerken geen directe of indirecte aansluiting hebben.
- Orders waarbij wij op uw verzoek optreden als tegenpartij, een zogeheten ‘request for quote’. Daarbij verzoekt u ons eerst om een prijs en zijn wij uw tegenpartij. U hebt de keuze om al dan niet op basis van onze ‘quote’ een transactie met ons aan te gaan.

5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?

U loopt dan het risico dat wij niet het best mogelijk resultaat voor u kunnen behalen. Dit komt omdat wij dan niet het door ons vastgestelde en in ons uitvoeringsbeleid opgenomen maatregelen kunnen toepassen. Wij blijven ook bij de uitvoering van orders met specifieke instructies altijd in uw belang handelen.

6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op alle orders in onderstaande *beleggingen*.

- Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, zoals claims, scrips en stockdividenden en beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen
- Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten
- Derivaten, zoals opties en futures
- Gestructureerde producten, zoals garantie-, hefboom- en beschermingsproducten
- Niet-beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen belegend in waaronder hedgefondsen en private equity

7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?

Om het best mogelijke resultaat voor onze klanten te bereiken, houden wij rekening met factoren zoals prijs, uitvoeringskosten, snelheid (van uitvoering), waarschijnlijkheid (van uitvoering en afwikkeling) en de omvang en aard van de order. In de tabel hierna vindt u de relevante factoren per vermogenscategorie. De volgorde van de factoren geeft de mate van belangrijkheid van de factor aan bij de orderuitvoering. Deze volgorde wordt vooral bepaald door de kenmerken van de order, de vermogenscategorie en de plaats van uitvoering. Ook ziet u welke plaatsen van uitvoering of welke derde partijen (brokers) wij kunnen gebruiken om uw orders te laten uitvoeren.

Indien wij gebruikmaken van derde partijen, dan vindt u op de website van deze partijen u per vermogens-categorie een overzicht van de vijf meest gebruikte plaatsen van uitvoering. Zelf publiceren wij per soort *belegging* een top 5 meest gebruikte brokers en een top 5 plaatsen van uitvoering. Onderverdeeld in aandelen en certificaten, obligaties en overige schuldinstrumenten, derivaten, gestructureerde producten, beursgenoteerde beleggingsfondsen en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen. U kunt deze informatie vinden op www.kempen.com/en/securities/about-kempen-securities en www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden of opvragen bij uw banker.

8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)

Beleggingen	Relevante factoren	Plaats van uitvoering rechtstreeks of via een derde	Voorbeelden plaatsen van uitvoering en derde partijen
Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markt rechtstreeks b. Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde c. Pools via een derde 	Zie overzicht plaatsen van uitvoering onder 'Execution Venues used by Kempen & Co' op www.kempen.com/nl/securities/about-kempen-securities
Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Omvang en aard van de order 3. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 4. Snelheid van uitvoering 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Multilaterale handelsplatform rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. Bloomberg Trading Facility
Derivaten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten via een derde c. Geselecteerde professionele tegenpartijen 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. - c. NatWest Markets NV
Gestructureerde producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten via een derde c. Uitgevende instelling/aanbieder van het product rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. Goldman Sachs International c. ING Bank NV, BNP Paribas NV of Van Lanschot Kempen NV
Beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. -
Niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Transfer Agents rechtstreeks b. Transfer Agents via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> a. Fundsettle, Clearstream b. Verschillende transfer agents bijvoorbeeld JP Morgan

9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Wij hebben voor verschillende *beleggingen* zoals aandelen of derivaten brokers geselecteerd waar wij uw orders naar kunnen sturen. Wij publiceren jaarlijks een overzicht van top 5 brokers in termen van handelsvolume. Deze informatie is beschikbaar op onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden. Wij publiceren tevens een overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering per type *belegging*.

Op uw (digitale) transactienota ziet u de plaats van uitvoering of 'Broker' staan. Als u precies wilt weten op welke plaatsen van uitvoering uw order is uitgevoerd, kunt u contact opnemen met uw private banker of beleggingsspecialist.

10. Wat is een 'smart order routing'-systeem?

Wij kunnen, voor aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, gebruikmaken van 'smart order routing'-systemen van derden. Deze systemen vergelijken de verschillende prijzen voor hetzelfde aandeel op verschillende plaatsen van uitvoering (handelsplatformen). Het 'smart order routing'-systeem stuurt de order naar het handelsplatform of de handelsplatformen die op dat moment de beste prijs biedt of bieden. Wij selecteren het 'smart order routing'-systeem van een derde waar uitvoering tot het best mogelijke resultaat leidt op basis van professionele ervaring.

11. Wat moet u doen als er een corporate action plaatsvindt bij een belegging waarvoor u een (limiet) order hebt ingelegd?

Vanwege het feit dat uw order via een 'smart order routing' systeem wordt ingelegd bij diverse handelsplatformen, moet u zelf in de gaten houden of er corporate actions plaatsvinden die van invloed zijn op uw (limiet) orders. Corporate actions die van invloed kunnen zijn op uw order, zijn dividenduitkering, splitsing van een belegging, fusie of overname. U dient dan zelf te beslissen of u uw order wilt royeren en opnieuw wilt inleggen. Voor het royeren van een order moet u een lopende order verwijderen en niet laten uitvoeren.

Belangenconflicten

12. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?

Wij hebben een regeling die gericht is op de preventie van de volgende situaties.

- Vermenging van zakelijke en persoonlijke belangen,
- Het door elkaar lopen van het eigen belang van de onderneming en dat van de klant,
- Aanwezigheid van een financiële of andere drijfveer om het belang van de ene (groep) klanten te laten prevaleren boven het belang van de andere (groep) klanten,
- Wij oefenen hetzelfde bedrijf uit als de klant waardoor een (potentieel) conflict ontstaat,
- Wij ontvangen een provisie of vergoeding van een derde die niet gebruikelijk is.

13. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?

De beheersing van belangenconflicten is een essentieel onderdeel van het streven naar het versterken van de integriteit en reputatie van Van Lanschot Kempen NV (hierna Van Lanschot Kempen) en alle met haar verbonden ondernemingen. Uitgangspunt is dat wij alle redelijke maatregelen nemen om mogelijke belangenconflicten binnen de organisatie te identificeren en indien mogelijk organisatorische-, administratieve- en fysieke maatregelen nemen om deze te voorkomen en te beheersen. Een zogenoemde 'Chinese Wall' tussen twee afdelingen kan zowel een fysieke maatregel zijn als een organisatorische. De plicht om een eventuele nevenfunctie vooraf te melden is een voorbeeld van een administratieve maatregel.

Binnen de organisatie zijn, onder andere, de volgende maatregelen genomen.

- Opstellen van een Algemene gedragscode en overige regelingen.
- Opstellen van een belangenconflicten organisatieschema.
- Inrichten van een belangenconflicten register.
- Inrichten van organisatorische-, administratieve- en fysieke maatregelen.

Het beheersen van belangenconflicten speelt een belangrijke rol op de werkvloer. Alle medewerkers van Van Lanschot Kempen zijn alert op het herkennen van belangenconflicten.

Verder streeft Van Lanschot Kempen er naar om belangenconflicten te beheersen door:

- het geven van het juiste voorbeeld door het management (bedrijfscultuur),
- opleiding en training van medewerkers om de awareness te vergroten.

14. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?

Daar waar het niet mogelijk is belangenconflicten te voorkomen of te beheersen, maakt Van Lanschot Kempen deze belangenconflicten aan u of aan potentiële klanten kenbaar.

15. Ontstaat er een belangenconflict doordat wij u op afhankelijke wijze adviseren?

U krijgt van ons advies over uw *beleggingen* op afhankelijke basis. Dit betekent dat wij ons advies baseren op een beperkte analyse van verschillende soorten *beleggingen*. In de praktijk betekent dit dat wij u beleggingsadviezen geven over aandelen, obligaties, derivaten, beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Dit kunnen producten zijn van

- onszelf of
- een aan ons gelieerde onderneming zoals Kempen of
- een aantal geselecteerde derden partijen.

Wij adviseren u ook over huisfondsen. Dit zijn beleggingsfondsen waarvan Kempen de beheerder is. Kempen is aan ons gelieerd. Daardoor kan er een belangenconflict ontstaan als wij u adviseren te beleggen in huisfondsen. Wij kunnen dan bijvoorbeeld meer geld verdienen dan wanneer u ervoor kiest om te beleggen in fondsen van derden. Om te voorkomen dat u nadeel ondervindt van dit mogelijke belangenconflict, hebben wij de volgende maatregelen getroffen. Als wij beleggingsfondsen aan u adviseren stellen wij uw belang altijd voorop. Wij nemen daarbij dezelfde selectie- en monitoringscriteria in acht, die wij ook toepassen voor externe beleggingsfondsen. Voor bijna alle huisfondsen staan er externe alternatieven op de advieslijst.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrippen	Uitleg
Beleggersgiro	Dit is een beleggersgiro in de zin van de <i>wet</i> (meestal in de vorm van een stichting) die op ons initiatief is opgericht
Beleggingen	Alle <i>financiële instrumenten</i>
Beurs	Gereguleerde markt in de zin van de <i>wet</i>
EBi	Essentiële Beleggersinformatie over een fonds. De Essentiële Beleggersinformatie is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard en de risico's van <i>beleggingen</i> in beleggingsfondsen, ETF's en trackers
Eid	Essentiële-informatiedocument. In het <i>Eid</i> kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de belegging in rekening worden gebracht
Effectenrekening	Uw <i>effectenrekening</i> waarop wij uw <i>beleggingen</i> en uw geld administreren; dit geld gebruikt u voor aankoop van uw <i>beleggingen</i> of ontvangt u in verband met uw <i>beleggingen</i>
Financiële instrumenten	De soorten instrumenten die worden genoemd in artikel 1:1 van de <i>wet</i> , zoals aandelen (of certificaten daarvan), obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en opties
Hefboomwerking	a) beleggen met geleend geld of b) de eigenschap dat de koers van de belegging relatief hoger stijgt of lager daalt dan de onderliggende waarde, bijvoorbeeld bij een optie In beide gevallen kan koersschommeling van de onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel) tot relatief grotere winsten of verliezen leiden bij een belegging in opties dan bij een belegging rechtstreeks in de onderliggende waarde
Intrinsieke waarde	Wordt bepaald door het eigen <i>vermogen</i> van een beleggingsfonds (aandelenkapitaal plus reserves) te delen door het aantal uitstaande participaties in dat beleggingsfonds
Overeenkomst	De Overeenkomst voor Beleggingsadvies Professionals waarbij deze <i>voorwaarden</i> van toepassing zijn verklaard
Tegenrekening	Een door u opgegeven betaalrekening op uw naam bij Van Lanschot. De <i>tegenrekening</i> staat genoemd in de <i>overeenkomst</i> . Had u een Overboekrekening beleggen, dan geldt deze nu als uw <i>tegenrekening</i>
Voorwaarden	Deze Voorwaarden voor Beleggingsadvies Professionals
Vermogen	Het geld en de <i>beleggingen</i> op uw <i>effectenrekening</i>
Wet	De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Bijlage 2. Afkortingen

In de lijst hieronder staan de afkortingen per belegging die wij gebruiken in uw rapportages.

Afkortingen	Fondstype
A	Aandeel
ACO	Achtergestelde Converteerbare Obligatie
ALT	Alternatieve belegging
AO	Achtergestelde Obligatie
C	Calloptie
CL	Claim
CLO	Credit Linked Obligatie
CO	Converteerbare Obligatie
COCOA	Achtergestelde voorwaardelijk converteerbare obligatie
COPA	Converteerbaar Preferent Aandeel
CPA	Cumulatief Preferent Aandeel
CTA	Certificaat van een Aandeel
CTPA	Certificaat van een Preferent Aandeel
ETF	Exchange Traded Fund (bijvoorbeeld een Tracker)
FLRACO	Converteerbare Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRAO	Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRCO	Converteerbare Floating Rate Obligatie
FLRO	Floating Rate Obligatie
FLSO	Floating Steepener Obligatie
FLSAO	Achtergestelde Floating Rate Steepener Obligatie
FUT	Future (Termijncontract)
GN	Garantie Note
ILO	Inflation Linked Obligatie
INSR	Inschrijfrecht
NED.HOOFDSOM	Nederlandse Hoofdsom
NED.RENTE	Nederlandse Rente
O	Obligatie
P	Putoptie
PA	Preferent Aandeel
PBW	Participatiebewijs
RCO	Reverse Converteerbare Obligatie
STDV	Stockdividend
STRIP	Strip
TL	Turbo Long
TS	Turbo Short
VGN	Voorwaardelijke Garantie Note
WAR	Warrant

In de lijst hieronder staan de afkortingen van de handelsplaatsen die u ziet op uw transactienota.

Codering	Handelsplaats	Stad
XAMS	Euronext - Euronext Amsterdam	Amsterdam
XEUE	Euronext EQF, Equities and Indices Derivatives	Amsterdam
XBRU	Euronext - Euronext Brussels	Brussel
XBRD	Euronext - Euronext Brussels - Derivatives	Brussel
XPAR	Euronext - Euronext Paris	Parijs
XMON	Euronext Paris MONEP - Derivatives	Parijs
XETR	Xetra	Frankfurt
XEUR	Eurex Deutschland	Frankfurt
XSWX	SIX Swiss Exchange	Zurich
XLON	London Stock Exchange	Londen
IFLO	ICE Futures Europe - Equity Products Division	Londen
XNYS	New York Stock Exchange	New York
XNAS	NASDAQ	New York
OPRA	Options Price Reporting Authority	Chicago

Een volledig overzicht van afkortingen van handelsplaatsen vindt u op www.iso15022.org/MIC/homepageMIC.htm.

Bijlage 3. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

Basisinformatie over de bescherming van tegoeden

Tegoeden aangehouden bij Van Lanschot worden beschermd door

Het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel, uitgevoerd door De Nederlandsche Bank NV (DNB)¹

Limiet van de bescherming

€ 100.000 per rekeninghouder per bank². Uw bank maakt gebruik van de volgende merknamen:

- Van Lanschot
- Evi
- Kempen & Co
- Van Lanschot Kempen

Indien u meer rekeningen heeft bij dezelfde bank

Al uw tegoeden bij dezelfde bank worden bij elkaar opgeteld en op het totaal wordt de limiet van € 100.000 toegepast²

Indien u een gezamenlijke rekening heeft met een andere persoon/andere personen

De limiet van € 100.000 is op elke rekeninghouder afzonderlijk van toepassing³

Termijn voor terugbetaling indien een bank niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen

10 werkdagen⁴

Munteenheid van terugbetaling

Euro

Contact

De Nederlandsche Bank NV
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

Bezoekadres

Westeinde 1
1017 ZN Amsterdam

Telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur)

vanuit Nederland: 0800 0201068
vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11

E-mail

info@dnb.nl

Meer informatie

<http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'

Aanvullende informatie

Overige belangrijke informatie: In het algemeen vallen alle particuliere rekeninghouders en bedrijven onder het depositogarantiestelsel. Voor bepaalde tegoeden geldt een uitzondering. Deze worden op de website van het verantwoordelijke depositogarantiestelsel vermeld. Ook zal uw bank u op verzoek meedelen of bepaalde producten al dan niet zijn gedekt. Als een rekening onder de dekking valt, zal de bank dit ook bevestigen op het rekeningafschrift.

's-Hertogenbosch, januari 2021

¹ Uw tegoeden zijn gedekt door het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel. Indien uw bank failliet gaat, worden uw tegoeden terugbetaald tot € 100.000.

² Algemene beschermingslimiet: Indien een tegoed niet beschikbaar is voor de rekeninghouder omdat een bank niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, worden de rekeninghouders terugbetaald door het Nederlandse depositogarantiestelsel. De terugbetaling bedraagt ten hoogste € 100.000 per bank. Dit betekent dat alle tegoeden bij dezelfde bank bij elkaar worden opgeteld om te bepalen welk bedrag wordt gedekt. Als een rekeninghouder bijvoorbeeld een spaarrekening met € 90.000 en een betaalrekening met € 20.000 heeft, dan ontvangt hij of zij een terugbetaling van slechts € 100.000. Dit geldt ook als een bank onder verschillende merknamen actief is. Van Lanschot Kempen NV handelt ook onder de namen Van Lanschot, Evi, Kempen & Co en Van Lanschot Kempen. Heeft u tegoeden onder deze merknamen, dan zijn deze tegoeden samen gedekt tot € 100.000.

³ Beschermingslimiet voor gezamenlijke rekeningen: Bij gezamenlijke rekeningen geldt de limiet van € 100.000 voor elke rekeninghouder afzonderlijk. In het geval dat op het moment van het faillissement van uw bank door u een tegoed wordt aangehouden dat direct verband houdt met de koop of verkoop van een particuliere eigen woning is een dergelijk tegoed onder het depositogarantiestelsel voor een periode van drie maanden na storting van het tegoed tot maximaal € 500.000 aanvullend beschermd. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

⁴ Terugbetaling: Het verantwoordelijke depositogarantiestelsel is het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel dat wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB); Postbus 98, 1000 AB Amsterdam; bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam; telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur): vanuit Nederland: 0800-0201068, vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11; e-mail: info@dnb.nl; website: www.dnb.nl onder 'Depositogarantiestelsel'. Het zal uw deposito's (tot € 100.000) uiterlijk binnen 10 (tien) werkdagen terugbetalen. Als u binnen deze termijn geen terugbetaling heeft ontvangen, moet u zelf contact opnemen met het depositogarantiestelsel; het is namelijk mogelijk dat u uw geld niet meer kunt terugvragen na het verstrijken van een bepaalde termijn. De termijn van terugbetaling zal stapsgewijs worden teruggebracht tot 7 (zeven) werkdagen. Gedurende deze overgangstermijn kan De Nederlandsche Bank (DNB) u op verzoek een passend bedrag toekennen om in de kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

Bijlage 4. Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen

Wij kunnen voor u in Nederland een of meer *effectenrekeningen* aanhouden. Uw *beleggingen* worden door ons of door een andere sub-custodian in bewaring gegeven aan centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSDs'). Wij zijn voor sommige *beleggingen*, zoals bepaalde obligaties, beurs- en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen zelf deelnemer bij CSDs. Wij hebben dan rekeningen geopend bij deze CSDs die de effectenposities weerspiegelen die u heeft bij ons.

Op grond van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie en betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSD-verordening') kunnen de door ons bij een CSD geopende rekening op twee manieren worden ingericht:

1. als een omnibus-effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin *beleggingen* worden aangehouden die toebehoren aan meerdere klanten van ons, aangeduid met de Engelse term 'omnibus segregated account' ('OSA'); of
2. als een individuele effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin alleen de *beleggingen* van één klant worden aangehouden, aangeduid met de Engelse term 'individual segregated account' ('ISA').

Wij zijn op grond van de CSD-verordening verplicht om u de keuze te bieden tussen deze twee opties (dat wil zeggen het aanhouden door ons van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA bij de CSD). De CSD bepaalt de precieze inrichting van OSAs en ISAs. Met deze verklaring willen wij u informeren over de twee mogelijkheden en u uitleggen welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn.

Beschermingsniveau bij OSAs en ISAs

Als wij failliet gaan, is Nederlands recht op de faillissementsprocedure van toepassing. In het faillissement zijn uw *beleggingen* beschermd. Deze bescherming geniet u op grond van de Wet giraal effectenverkeer (afgekort: 'Wge'). Meer informatie hierover kunt u vinden op onze website www.vanlanschot.nl onder wet giraal effectenverkeer. In het geval van een faillissement maakt het geen verschil of u heeft gekozen voor het aanhouden van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA op CSD-niveau. In beide gevallen geniet u namelijk de bescherming van de Wge. Dit geldt ook in geval van tekorten in een verzameldepot.

Vaststelling effectentegoed

Het aanhouden van *beleggingen* in een ISA op CSD-niveau zou wellicht kunnen meebrengen dat in het geval wij failliet gaan sneller kan worden vastgesteld aan wie bepaalde *beleggingen* toebehoren. Dit betekent echter niet dat een curator ook eerder tot vrijgave van de in een ISA geadmistreerde *beleggingen* zal kunnen overgaan. De curator zal namelijk ook rekening moeten houden met de regeling voor tekorten in een verzameldepot en de belangen van andere effectenrekeninghouders.

Faillissement CSD en sub-custodians

Dit document gaat niet over de situatie dat een CSD en sub-custodians failliet gaat. De CSD en sub-custodians publiceren zelf een informatiedocument over de vraag welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn, wat er gebeurt wanneer bijvoorbeeld de CSD failliet gaat en of een OSA of een ISA voor u voordelen biedt in deze situatie.

Kosten

Wanneer u kiest voor een ISA, zijn hier voor u extra kosten aan verbonden ten opzichte van een OSA. Dat is het type rekening dat wij namelijk nu voor u aanhouden. Er zijn extra kosten aan verbonden omdat wij meer rekeningen moeten openen bij externe partijen en additionele administratieve handelingen moeten gaan verrichten. De extra kosten zijn in eerste instantie eenmalig en als volgt opgebouwd:

- een initiële setup fee voor iedere ISA die wordt geopend;
- migratie- en settlementkosten voor de migratie van uw bestaande posities van een OSA naar een ISA.

Voor een ISA geldt dat eventuele kosten die door een derde partij in rekening worden gebracht aan u worden doorberekend. Tevens worden doorlopende kosten in rekening gebracht als gevolg van toenemende complexiteit en extra kosten in de operationele verwerking. Als hier sprake van is, maken wij hierover met u extra afspraken.